

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آمادگی دفاعی

رشته‌های علوم تجربی - ریاضی و فیزیک - ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

اجرای آزمایشی

پایه دهم
دوره دوم متوسطه

۱۳۹۶

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:

آمادگی دفاعی (اجرای آزمایشی) - پایه دهم دوره دوم متوسطه - ۱۱۰۲۱۵

پدیدآورنده:

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

محمد رضا مقصدی، شهاب قهرمانی، سید امیر رون، احمد یار محمدی و خدایار ابراهیمی (اعضای گروه تألیف) - سید اکبر میرجعفری (ویراستار)

مدیریت آماده‌سازی هنری:

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

شناسه افزوده آماده‌سازی:

لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مهدی کریم‌خانی (نگاشتارگر اطراح گرافیک)، صفحه‌آرا) - مریم کیوان (طراح جلد) - مرضیه اخلاقی، شاداب ارشادی، سپیده ملک‌ایزدی و راحله زاهدفتح‌اله (امور آماده‌سازی)

نشانی سازمان:

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۹۲۶۶۰۸۸۳، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبگاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir

ناشر:

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه:

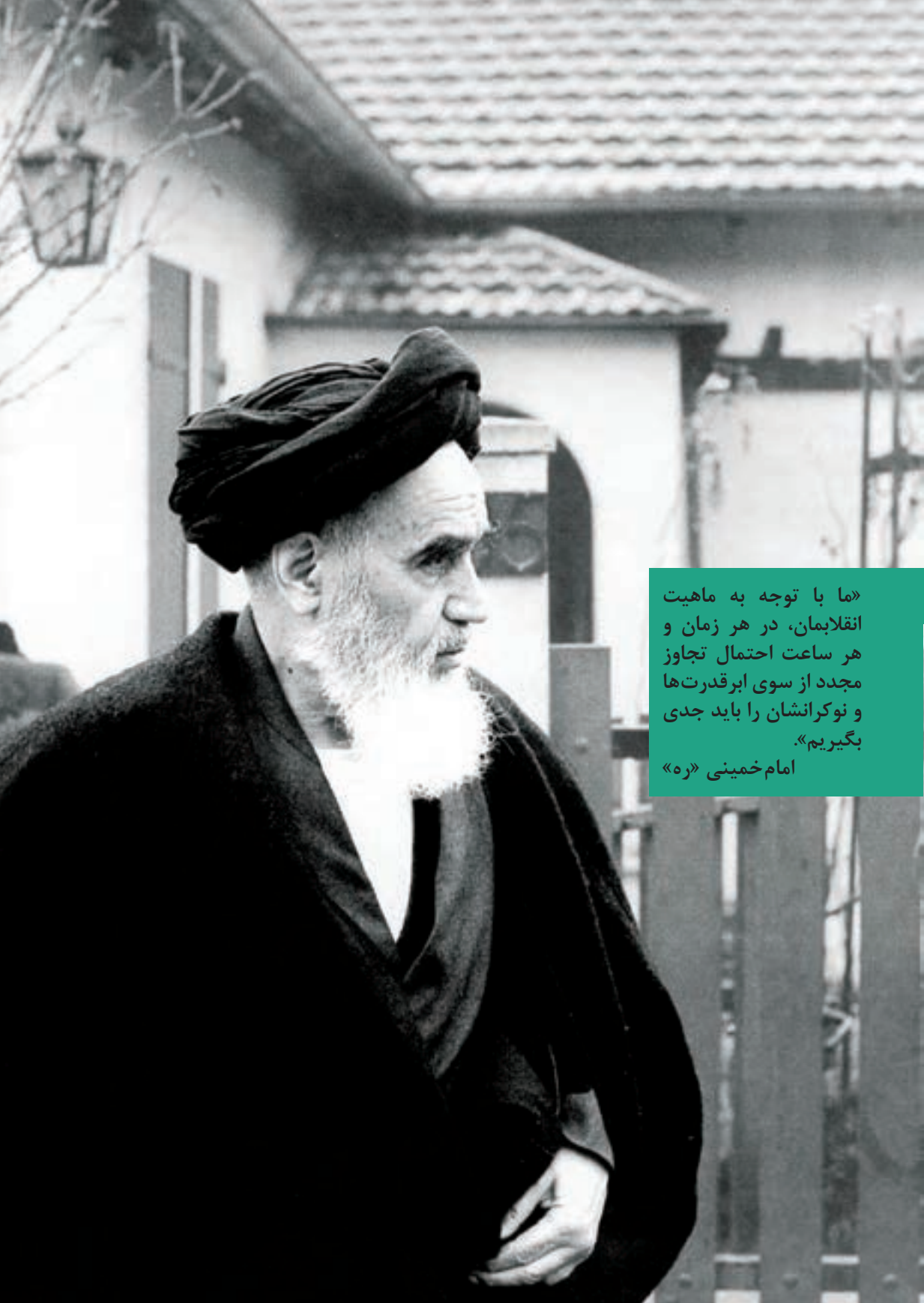
شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ:

چاپ اول ۱۳۹۶

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۴۹۵-۴

ISBN: 978-964-05-2495-4

«ما با توجه به ماهیت انقلابمان، در هر زمان و هر ساعت احتمال تجاوز مجدد از سوی ابرقدرت‌ها و نوکرانشان را باید جدی بگیریم.»
امام خمینی «ره»

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه

سخنی با دانش‌آموزان عزیز

درس آمادگی دفاعی در دوران دفاع مقدس به دروس مدارس پیوست. امام خمینی رحمته الله علیه با اقدام انقلابی و دوراندیشی، مردم از جمله جوانان و نوجوانان را به آموزش فنون رزم و دفاع فراخواند. فرمان تأسیس سازمان بسیج مستضعفین در پنجم آذرماه سال ۱۳۵۸ و تأکید ایشان بر تشکیل ارتش بیست میلیونی موجب تحول جدی در جبهه‌های نبرد ما علیه متجاوزان بعثی گردید. شکوفایی استعدادهای جوان و ناشناخته در دفاع مقدس، جهانیان را حیرت‌زده کرد. معرفی فرماندهان شجاع، بصیر و اندیشمند از دستاوردهای ماندگار آن دوران است. حضور پرشور دانش‌آموزان و معلمان در جبهه‌های نبرد و تقدیم ۳۶ هزار شهید دانش‌آموز در راه میهن و انقلاب اسلامی شاهد و گواه عزم مجاهدانه سنگر تعلیم و تربیت در دفاع از اسلام و انقلاب است.

هدف اصلی این درس کسب دانش و شناخت دفاعی و سپس فراگیری مهارت‌های رزم و دفاع سخت و نرم و نیز فعالیت‌های امداد و نجات می‌باشد.

حضور سرمربیان بسیجی در کنار دبیران آمادگی دفاعی نشانگر اهمیت بخش مهارتی و عملی این درس است. یکی از ویژگی‌های این کتاب توجه جدی به دفاع منطقه‌ای و محلی در جای جای میهن اسلامی است. در بخش‌های مختلف کتاب سعی شده با تحقیق در زندگی شهدای نوجوان و شهدای شاخص محل زندگی، بررسی پدافند غیرعامل در محل سکونت و تحصیل شما و شیوه‌های دفاعی با توجه به موقعیت محلی و اقلیمی محتوای کتاب کاربردی و قابل بهره‌برداری باشد.

ارزشیابی این درس شامل ۱۲ نمره نظری و ۸ نمره عملی است که در بخش نظری اولویت با پژوهش و تحقیق و سؤالات مفهومی مبتنی بر تفکر و تعقل است و در بخش عملی ۸ نمره مربوط توسط مربیان سازمان بسیج دانش‌آموزی به آموزشگاه ارائه خواهد شد.

شما با برنامه‌ریزی‌های کشوری، استانی و منطقه‌ای در اردوهای عملی این درس شرکت خواهید کرد و نیز در صورت تمایل می‌توانید حضور معنوی در اردوهای راهیان نور و زیارت یادمان‌های دفاع مقدس را در مناطق عملیاتی تجربه کنید.

در پایان تأکید می‌نماید محتوای این درس را با توجه به احتمال بروز حوادث و رخدادهای طبیعی و غیرطبیعی جدی و مهم تلقی کنید؛ با مطالعه و انجام فعالیت‌های عملی بر مهارت‌های دفاعی خویش بیفزایید.

«گروه درسی آمادگی دفاعی»

سخنی با دبیران ارجمند و مربیان گرامی

انقلاب اسلامی ایران در ماه‌های آغازین پیروزی به دنبال طراحی زیرساخت‌های حکومت تازه تأسیس جمهوری اسلامی، التیام دردهای محرومان و مستضعفان، استقرار حکومت عدل و سرانجام سروسامان بخشیدن به اوضاع کشور و بازسازی ارتش و نیروهای مسلح بود. امام خمینی علیه السلام، پس از ۱۵ سال تبعید به میان امت بازگشت. زندانیان سیاسی و تبعیدی‌ها از بند ظلم و ستم حکومت پهلوی آزاد شدند.

تدابیر انقلابی و دوراندیشی امام خمینی علیه السلام، در تأسیس نهادهایی چون جهادسازندگی، بسیج مستضعفین، کمیته امداد، بنیاد مسکن، نهضت سوادآموزی و ... نشانگر عزم جدی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در آبادی و محرومیت‌زدایی از کشور بود. امریکا و هم‌پیمانان اروپایی‌اش که منافع و اهداف شومشان در ایران اسلامی برباد رفته بود، با طراحی و اجرای ترور شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار جمهوری اسلامی، کودتا، حمله نظامی به طبرس، تحریک و حمایت ضدانقلاب در داخل کشور، تحریم‌ها و محاصره اقتصادی و سرانجام تجاوز گسترده حکومت صدام با حمایت دولت‌ها و قدرت‌های منطقه‌ای و جهان، به مقابله با نظام نوپای اسلامی برخاستند. با رهبری شجاعانه و حکیمانه امام خمینی علیه السلام، پایداری و جان‌فشانی ملت قهرمان ما، با تقدیم جان پاک هزاران فرزند این مرز و بوم و آثار و خرابی‌های فراوان، سرافرازی و پیروزی نهایی ایران اسلامی را به همراه داشت.

اکنون که در دوران جنگ نرم با دشمنان ایران اسلامی به سر می‌بریم، ملت ایران با رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، آمریکا و مستکبران عالم را به زانو درآورده است و به جهاد فرهنگی، بصیرت، اقتصاد مقاومتی و هوشیاری در برابر جنگ نرم استمرار می‌بخشد. درس آمادگی دفاعی با آغاز جنگ تحمیلی به صورت غیررسمی در مدارس ارائه می‌شد و از سال ۱۳۶۷ به طور رسمی وارد برنامه‌های درسی آموزش و پرورش شد.

برنامه درسی آمادگی دفاعی درصدد تربیت نسلی مؤمن، شجاع، بااراده، غیور، مقاوم و

توانند در برابر جنگ همه‌جانبه سخت و نرم دشمنان است؛ نسل هوشمند و بانگیزه‌ای که موقعیت و جایگاه خود را تشخیص دهد و با افزایش آگاهی و مهارت‌های دفاعی خویش آماده دفاع از ارزش‌ها باشد.

کلاس درس آمادگی دفاعی با محور قرار دادن کتاب درسی، کانون همبستگی و اقدام برای مقاومت، پایداری و ایثارگری است. محتوای برنامه درسی آمادگی دفاعی منعطف، متنوع و فعالیت‌محور است تا به رشد توانایی‌های دفاعی دانش‌آموزان عزیز بینجامد.

همچنین با طراحی دو درس آزاد به منظور تولید و تدوین محتوای درسی متناسب با شرایط و نیازهای اقلیمی، بومی و فرهنگی دانش‌آموزان بر کاهش تمرکز این برنامه درسی تأکید شده است.

* نحوه ارزشیابی این درس بر اساس ۱۲ نمره کتبی توسط دبیر درس و ۸ نمره عملی توسط مربی سازمان بسیج صورت می‌گیرد.

از دبیران محترم انتظار داریم با مربیان عزیز سازمان بسیج دانش‌آموزی همکاری کنند تا با اجرای هرچه بهتر برنامه‌های عملی درس (اعم از برنامه یک و سه‌روزه اردوی عملی و ...) با روش تعاملی و مشارکتی، زمینه ارتقای این برنامه را فراهم آورند.

ارائه هرگونه جزوه پرسش و پاسخ و مواجهه حافظه محور با محتوای بصیرتی - مهارتی و توسعه‌یافته درس برخلاف اهداف و موازین آموزشی و تربیتی آن است.

نوع و کیفیت سؤالات درس در آزمون‌های کلاسی، منطقه‌ای و استانی باید به صورت تفکرمحور، مفهومی و مبتنی بر تجارب و اندیشه‌های دانش‌آموزان باشد که در همین جهت دستورالعمل ارزشیابی این درس به‌طور رسمی به گروه‌های محترم آموزشی ابلاغ می‌شود.

بدیهی است برای تحقق اهداف بسیار مهم این درس بهره‌گیری از نرم‌افزارها، فیلم‌های آموزشی، کتاب معلم، فعالیت عملی مربیان، برگزاری جشنواره و نمایشگاه آثار دانش‌آموزی، بازدید از مراکز مختلف مانند باغ موزه‌های دفاع مقدس، مراکز نظامی و انتظامی، گلزار شهدا و نیز متن‌خوانی از آثار فاخر دفاع مقدس در کلاس درس مؤثر و رهگشا خواهد بود. لازم است کلیه فعالیت‌های فوق با ارزش‌گذاری، ارزیابی و درج نمرات مستمر همراه باشد.

نمایش به موقع آثار رسانه‌ای پیش‌بینی شده در متن هر درس الزامی است؛ طرح سؤالات امتحانی از آیات، روایات و سخنان بزرگان و نیز بخش «بیشتر بدانید» و «فعالیت‌ها» مورد نظر نمی‌باشد. گروه آمادگی دفاعی دفتر تألیف کتاب‌های درسی همواره از دریافت نظرهای ارزشمند

دبیران محترم، صاحب‌نظران و دانش‌آموزان به گرمی استقبال می‌کند. از همکاران محترم خواهشمند است برای آگاهی بیشتر از مباحث روشی و رویکردهای درس، انتظارات عملکردی و شیوه‌های ارزشیابی به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنند یا دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود را به نشانی تهران، صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ گروه آمادگی دفاعی یا به نشانی پست‌الکترونیکی talif@talif.sch.ir ارسال کنید.

گروه درسی آمادگی دفاعی – تابستان ۱۳۹۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	مقدمه
۱	فصل اول: آموزه‌های دفاعی
۲	– درس اول: امنیت و تهدید
۱۱	– درس دوم: اقتدار دفاعی
۲۲	– درس سوم: انقلاب اسلامی و بسیج
۳۲	– درس چهارم: علوم و معارف دفاع مقدس
۴۱	– درس پنجم: حماسه‌های ماندگار
۵۱	– درس ششم: درس آزاد (۱)
۵۹	فصل دوم: مهارت‌های دفاع هوشمندانه
۶۰	– درس هفتم: مقابله با جنگ نرم
۶۸	– درس هشتم: پدافند غیرعامل
۷۸	– درس نهم: من یک رزم آورم
۹۴	– درس دهم: ایمنی و پیشگیری
۱۰۴	– درس یازدهم: درس آزاد (۲)
۱۱۰	– درس دوازدهم: امداد و نجات
۱۲۳	منابع برای مطالعه بیشتر

فصل اول

آموزش با دفاعی

درس اول

امنیت و تهدید

امروز بزرگ‌ترین مایهٔ تهدید در دنیا رژیم آمریکاست که بدون هیچ مهارى، بدون هیچ پابندى وجدانى و دینى‌اى، در هر کجایی که لازم بداند، دخالت‌هاى بی‌وجه مى‌کند و دخالت‌هاى ناامن‌کننده از اوسر مى‌زند؛ آمریکا دنیا را ناامن کرده است. در این منطقهٔ ما، ناامن‌کننده، رژیم صهیونیستی است که سگ زنجیری آمریکا است؛ اینها هستند که دنیا را ناامن کرده‌اند. جمهوری اسلامی دنیا را ناامن نمى‌کند، منطقه را هم ناامن نمى‌کند، حتى محیط همسایگان را هم ناامن نمى‌کند؛ حتى در موارد زیادى بدرفتاری‌هاى برخى از همسایگان را هم با بزرگواری تحمل مى‌کند.

... جمهوری اسلامی - هم برای خود، هم برای دیگران - امنیت را بزرگ‌ترین نعمت الهی می‌داند و برای حفظ امنیت خود می‌ایستد و دفاع می‌کند؛ این همیشه باید آویزهٔ گوش مسئولان نیروهای مسلح باشد: حفظ امنیت کشور، حفظ امنیت مرزها، حفظ امنیت عمومی زندگی مردم، چیزهایی است که به عهدهٔ مسئولانی است که در این زمینه فعال‌اند.

مقام معظم رهبری ۱۳۹۴/۰۱/۳۰

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

امنیت

امنیت، دوری از هرگونه تهدید یا حمله و نیز آمادگی برای رویارویی با خطرات است. مفهوم امنیت، نسبی و دارای شدت و ضعف است. برای دستیابی به امنیت پایدار همواره باید سطح آن را ارتقاء بخشید که این امر با همکاری مسئولان و مردم محقق می‌شود.

فعالیت (۱)

به صورت گروهی در طول یک هفته اخبار سراسری صدا و سیما جمهوری اسلامی یا عنوان خبرهای روزنامه‌های رسمی کشور را پیگیری کنید. موارد و نمونه‌های ناامنی در کشورهای مختلف را طبقه‌بندی و به صورت جدول زیر به کلاس ارائه کنید.

سطح ناامنی						موارد و موضوع ناامنی	منبع خبر و تاریخ انتشار	نام کشور	ردیف
جهانی	منطقه‌ای	ملی	محلی	خانوادگی	فردی				

همه مردم کشور، از جمله ما دانش‌آموزان در برقراری امنیت، افزایش سطح امنیت و پایداری آن سهیم هستیم و تلاش می‌کنیم در همه زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، کشوری امن داشته باشیم.

فعالیت (۲)

مقایسه کنید :

کشور دارای امنیت ناپایدار	کشور دارای امنیت پایدار	ردیف
.....	وضعیت اقتصادی مطلوب (نظام تولید، توزیع و مصرف)	۱
.....	خدمات اجتماعی مناسب (بهداشت و سلامت، آموزشی و رفاه اجتماعی)	۲
.....	وضعیت فرهنگی مناسب (سبک زندگی، هنر، آداب و رسوم و...)	۳
.....	وضعیت خوب نظامی و امنیت اطلاعات	۴

امنیت ملی

توانایی یک ملت برای حفاظت از ارزش‌های حیاتی خود در برابر تهدیدات داخلی و خارجی را امنیت ملی می‌گویند. ارزش‌های حیاتی کشور ما شامل: حفظ ارزش‌های دینی و ملی و هویت فرهنگی حفظ سرزمین و استقلال سیاسی و اقتصادی می‌باشد.

امروزه جمهوری اسلامی ایران از معدود کشورهایی است که در منطقه جنوب غرب آسیا و در سایه مستحکم نیروهای مسلح کشور احساس امنیت می‌کند.

فعالیت (۳)

به نقشه ایران و کشورهای جنوب غرب آسیا توجه کنید. برای پاسخ دادن به سؤالات صفحه بعد تحقیق کنید.

۱- کشور ما با چند کشور دیگر مرز مشترک آبی یا خاکی دارد؟ نام ببرید.

۲- وضعیت امنیت در کشورهای زیر را بررسی کنید :
پاکستان - افغانستان - عراق - سوریه

۳- تحقیق کنید کشور آمریکا در چه کشورهایی (که در این نقشه دیده می شوند)، پایگاه نظامی دارد؟

۴- در هر کشور چند پایگاه نظامی دارد؟

۵- پایگاه‌ها را روی نقشه با علامت ستاره قرمز * مشخص کنید.

۶- به نظر شما چرا آمریکا در این کشورها پایگاه نظامی احداث کرده است؟

۷- دین رسمی هر کدام از کشورهای همسایه ایران چیست؟

بیشتر بدانید (۱)

افراد و گروه‌های بسیاری در کشور در حال فعالیت و تلاش‌اند تا ما در محیطی امن و به دور از ترس، استعدادهای خود را شکوفا سازیم و در مسیر رشد و تکامل الهی حرکت کنیم. برخی از این افراد جان و سلامتی خود را در راه دفاع از ارزش‌های حیاتی کشور ایثار کرده‌اند. مأموریت برخی از بخش‌های فعال در عرصه حفاظت و برقراری امنیت کشور

ردیف	موضوع مأموریت	یگان/ واحد مسئول	آرم/ نشان
۱	حفاظت از مرزهای زمینی کشور	- مرزبانی ناجا - نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
۲	برقراری امنیت مرزهای آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر)	- نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
۳	حفاظت و حراست از مرزهای هوایی کشور	- قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء <small>علیهم‌السلام</small> - نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
۴	حفظ امنیت اجتماعی داخلی کشور	- وزارت اطلاعات - پلیس اطلاعات و امنیت عمومی ناجا	
۵	حفظ امنیت سایبری و حفاظت از ایران مجازی (پلیس فتا)	- سازمان پدافند غیرعامل - پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات (پلیس فتا)	
۶	حفظ امنیت پروازها، هواپیماها و فرودگاه‌های کشور	- سپاه حفاظت انصارالمهدی <small>علیهم‌السلام</small> - سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	

صلح

پیامبر گرامی اسلام ﷺ از سوی خداوند پیام آور صلح و رحمت است و جمهوری اسلامی ایران با الهام از آیات قرآن و رفتار و گفتار پیامبر اسلام خواستار دوستی و ارتباط با همه کشورهای است که به حقوق دیگران تجاوز نمی کنند، خوی استعمارگری ندارند و در امور داخلی سایر کشورها دخالت نمی کنند. در صورت پابندی همه کشورهای به این اصول، امنیت جهانی به وجود می آید و بین کشورها دوستی و آرامش برقرار خواهد شد.

تهدید

دانش آموزان عزیز! بخشی از سیاست های دفاعی کشور ما در برابر تهدیدات دشمن توسط رهبر معظم انقلاب در تاریخ ۱۳۹۰/۸/۱۹ در دانشگاه امام علی (علیه السلام) بیان شده است. ضمن مشاهده فیلم مربوط در کلاس، فعالیت صفحه بعد را انجام دهید:

فیلم شماره ۱ درس ۱ را ببینید.

فعالیت (۴)

جدول زیر را کامل کنید :

سیاست کلی جمهوری اسلامی ایران توسط رهبر معظم انقلاب	موضوع	ردیف
.....	جنگ و تجاوز	۱
.....	تهدید	۲
.....	پاسخ در برابر تعرض	۳

حفاظت از اطلاعات کشور

امروزه دشمنان از هر راهی برای تحت فشار قراردادن کشور ما استفاده می‌کنند؛ بعضی از این شیوه‌ها عبارت‌اند از: فتنه‌انگیزی، ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان، دستیابی به شبکه‌های اطلاعاتی، جذب نخبگان و تحریم‌های اقتصادی؛ که با رهبری حکیمانه و هوشیاری مردم، یکی پس از دیگری نقش بر آب می‌شوند.

در این میان رازداری، حفاظت از اطلاعات و مسائل نظامی و غیرنظامی کشور وظیفه اسلامی و انسانی هر ایرانی است. اطلاعات نقش مهمی در زندگی فردی و اجتماعی ما دارد؛ حفاظت از آن ضروری و یکی از عوامل مهم در حفظ امنیت کشور است.

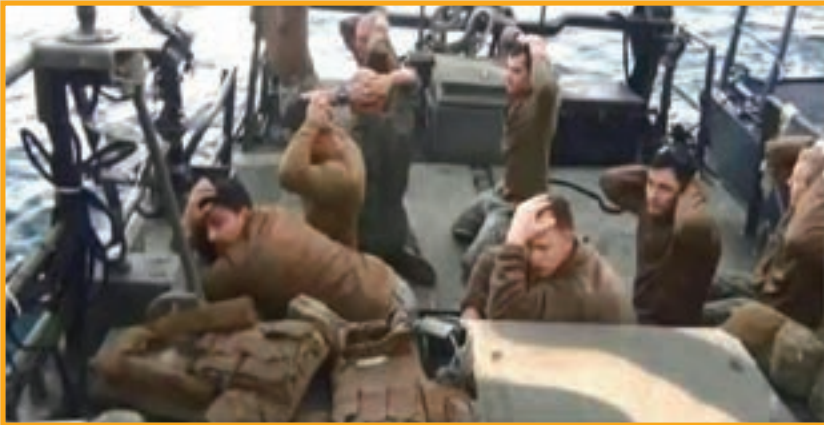
بیشتر بدانید (۲)

برخی از وظایف حفاظتی که بر عهده شماست یا در آینده به شما سپرده خواهد شد:

ردیف	موضوع مأموریت	شرح مأموریت
۱	حفاظت گفتار	رازداری، سکوت، کم حرفی، تفکر قبل از سخن گفتن، کلی‌گویی، ساده زیستی و گمنامی
۲	حفاظت اسناد	جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به اسناد، جلوگیری از افشا، جعل و انهدام اسناد، محافظت از اسناد مکتوب، فیلم، نوارهای صوتی، عکس‌ها، نقشه‌ها، لوح فشرده و حافظه‌های جانبی و سایر
۳	حفاظت سلاح، تجهیزات و مهمات	مقابله با تهدیدات طبیعی مهمات مثل رطوبت، نور، حرارت و...، مقابله با تهدیدات مصنوعی مثل سرقت سلاح، خراب‌کاری، انفجار، واگذاری سلاح به افراد غیرمجاز
۴	حفاظت فیزیکی	شناسایی و کنترل ورود و خروج اشخاص و وسائل به اماکن و تأسیسات به منظور جلوگیری از تعرض، سرقت و آتش‌سوزی و ...
۵	حفاظت مخابرات	حفظ امنیت انتقال پیام، جلوگیری از شنود، جاسوسی تلفنی، نقطه‌یابی به کمک تلفن همراه، اختلال و قطع ارتباط مخابراتی

درس دوم

اقتدار دماغی

«در نظام‌های مادی، اقتدار متکی به پایه‌های قدرت مادی است؛ به پول، به سلاح، به تبلیغات فریبکارانه، هرچا لازم باشد مزورانه و منافقانه. اما در الگوی اسلامی و معنوی این اقتدار در درجه اول متکی به عامل معنوی و ارزش معنوی و الهی است. متکی است به ایمان، متکی است به اعتماد به خدای متعال، متکی است به تلاش مخلصانه در راه آرمان‌های بلند و والا...»
مقام معظم رهبری ۸۹/۸/۱۹

فیلم شماره ۱ درس ۲ را ببینید.

اقتدار دفاعی

(مقام معظم رهبری)

دفاع جزئی از هویت یک ملت زنده است.

در هشت سال دفاع مقدس با توجه به تحریم همه‌جانبه از امکانات مناسب موشکی برخوردار نبودیم و هیچ کشوری به ما حتی یک موشک هم نمی‌فروخت. پس از تلاش‌های بسیار با رهنمودهای فرماندهی کل قوا و پشتیبانی فرماندهان نیروهای مسلح، شهید حسن طهرانی مقدم با کمک تعدادی از رزمندگان جوان با ایمان و خلاق در پاسخ به حمله‌های هوایی و موشکی دشمن اولین موشک را در اسفند ۱۳۶۳ به سرزمین دشمن پرتاب کردند تا از ایران اسلامی دفاع کنند. تلاش فرزندان هوشمند این مرز و بوم در این عرصه چنان ابهتی ایجاد کرده که موجب ترس دشمنان و بازدارندگی متجاوزان از هر گونه اقدام علیه تمامیت ارضی کشور ما شده است.

فیلم شماره ۲ درس ۲ را ببینید.

فعالیت (۱)

فیلم شماره (۲) را در گروه کلاسی خود تحلیل و بررسی کنید و سپس به سؤال زیر پاسخ دهید.

• به نظر شما برای افزایش توان و قدرت ایستادگی مؤثر و موفق در برابر تهاجم دشمن چه اقداماتی باید انجام دهیم؟

.....

.....

.....

اقتدار یعنی فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که پیش می‌آید، حرف آخر باشد و دیگران از او اطاعت کنند. منابع اقتدار شامل قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی، علمی و فرهنگی است.

فیلم شماره ۳ درس ۲ را ببینید.

فعالیت (۲)

خداوند می فرماید :

«شما در مقام مبارزه با آن کافران، خود را مهیا کنید تا آن حد که بتوانید از آذوقه، تسلیحات، آلات جنگی و اسبان سواری برای تهدید و ترساندن دشمنان خدا و خودتان کاملاً فراهم سازید...»
(آیه ۶۰ سوره انفال)

• با توجه به این آیه چرا قرآن بر اقتدار نظامی و تدارک امکانات و تجهیزات رزم تأکید دارد؟ در کلاس گفت و گو کنید.

فعالیت (۳)

در باره هریک از منابع اقتدار چند نمونه ذکر کنید.

ردیف	نوع اقتدار	نمونه ها
۱	نظامی	ساخت سامانه های موشکی و فضایی
۲	سیاسی	مردم سالاری دینی
۳	اقتصادی	تولید محصولات کشاورزی
۴	علمی و فناوری	سلول های بنیادین
۵	فرهنگی	فرهنگ عاشورایی

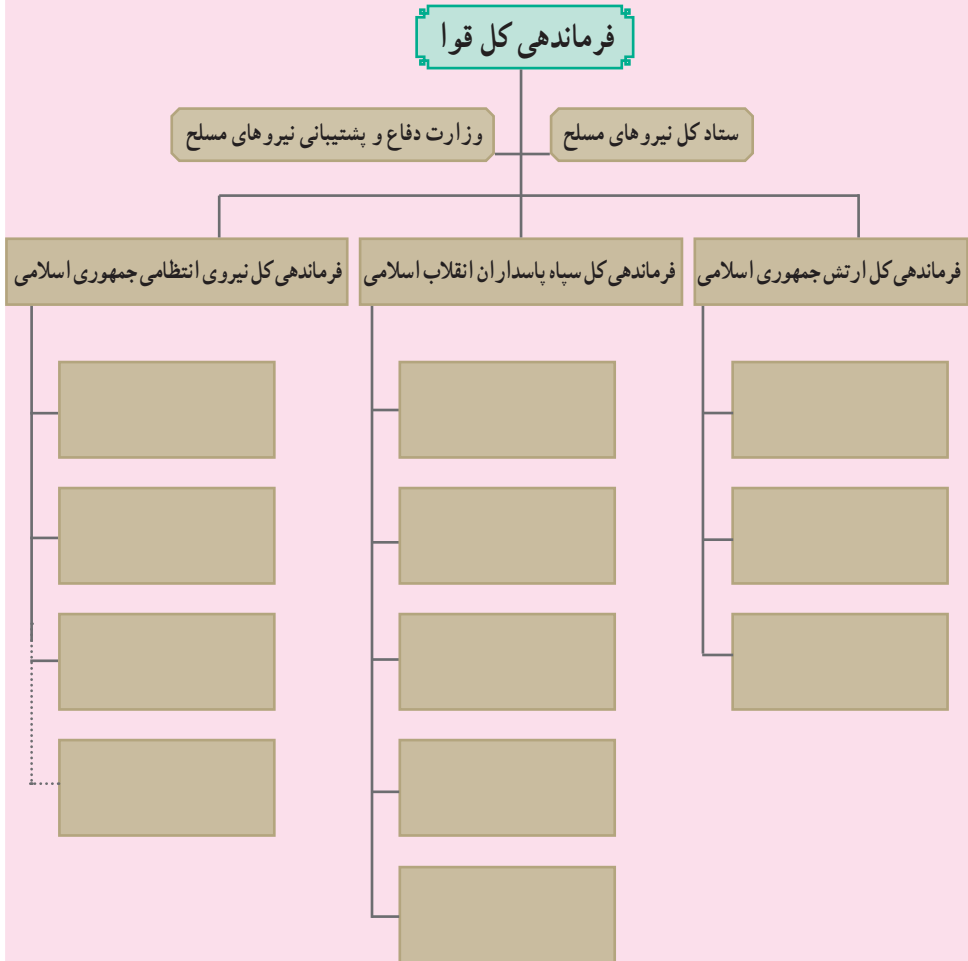
فرماندهی کل قوا

طبق ماده ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی یکی از وظایف و اختیارات رهبر جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی کل نیروهای مسلح است. هشت سال حضور پر شور مردم ایران در صحنه‌های دفاع مقدس نشان دهنده این واقعیت است که رهبری جمهوری اسلامی ایران دارای مقبولیت عامه مردم است و در واقع فرماندهی معظم کل قوا فقط، فرمانده نیروهای مسلح نظامی و انتظامی نیست بلکه همه اقشار مردم را در برمی گیرد و این مظهر اقتدار کشور ایران است.

فعالیت (۴)

با مراجعه به منابع معتبر نمودار زیر را کامل کنید.

فعالیت (۵)

✱ تأکیدات فرماندهی کل قوا برای ارتقا و اقتدار دفاعی در نیروهای مسلح کشور را به صورت گروهی بررسی کنید و در قالب گزارش به کلاس ارائه نمایید.

اقتدار فرهنگی

فرهنگ هر جامعه هویت و موجودیت آن جامعه را تشکیل می‌دهد. امام خمینی رحمته الله علیه
فرهنگ یک جامعه اساس هویت آن جامعه است. مقام معظم رهبری

با ارزش‌ترین نوع اقتدار، اقتدار در حوزه فرهنگ است؛ زیرا از یک طرف اقتدار فرهنگی زمینه اقتدار در سایر بخش‌ها را فراهم می‌کند و از طرف دیگر فرهنگی که بر ارزش‌های الهی استوار باشد؛ در مواجهه منطقی با سایر فرهنگ‌ها هیچگاه احساس ناتوانی نمی‌کند.

فعالیت (۶)

این سؤال را بررسی و پاسخ آن را به کلاس ارائه کنید :
چرا آمریکا و هم‌پیمانان اروپایی‌اش با سرمایه‌گذاری هنگفت همواره تلاش می‌کنند هویت و فرهنگ خود را برتر جلوه دهند و به دیگر کشورها تحمیل نمایند؟

.....

.....

.....

.....

سرزمین پهناور ایران با بیش از ۵ تا ۷ هزار سال قدمت تاریخی، یکی از تمدن‌های فرهنگی بزرگ در جهان محسوب می‌شود. با ورود اسلام ناب محمدی ﷺ به ایران، هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت اجتماعی جهان اسلام در آمد. پیروزی انقلاب اسلامی موجب ظهور هویت جدیدی برای مردم ایران شد؛ هویتی انقلابی که خواستار تشکیل نظامی مستقل بر اساس تعالیم اسلام بود. در حال حاضر هویت انقلابی ملت ایران به عنوان یک قطب فرهنگی نوین با تأثیر در فطرت تمامی انسان‌ها موجب بیداری اسلامی در جهان شده است.

فرهنگ: به مجموعه آداب، رسوم، سنت‌ها، دانش، ادب، معرفت، تعلیم و تربیت و آثار علمی و ادبی یک قوم یا ملت گفته می‌شود.

دستاوردهای دفاعی

هدف اصلی از تولید سلاح در جمهوری اسلامی ایران دفاع و مقابله با دشمنان زورگوست.
مقام معظم رهبری

سیاست‌های دفاعی ایران اسلامی بر محورهایی همچون خودکفایی، استقلال، تولید داخلی، بازدارندگی، تأمین امنیت منطقه و... استوار است. فناوری‌های پیشرفته دفاعی مادر حوزه‌های ساخت موشک، سلاح و مهمات، خودروهای زرهی، صنایع هوایی و فضایی، مخابرات و... چشمگیر است.

فعالیت (۷)

تولید تجهیزات دفاعی توسط متخصصان ایرانی چه تأثیری در تعاملات سیاسی مادر جهان دارد؟

.....

.....

.....

.....

بیشتر بدانید (۱)

نمونه‌هایی از تولیدات داخلی که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیز ما هستند:

ناوشکن جماران

کشتی جنگی ساخت ایران که به موشک‌های ضد کشتی، سطح به هوا، اژدرانداز، توپ پدافندی، ابزار ناوبری الکترونیکی نوین و امکانات جنگ الکترونیک مجهز است.

هواپیمای قاهر

این هواپیمای جنگنده شکاری از فناوری‌های بسیار پیچیده و پیشرفته کاملاً بومی برخوردار است.

ماهواره بر سیمرخ

سیمرخ، ماهواره‌بری است که برای قراردادن یک ماهواره ۱۵۰-۱۰۰ کیلوگرمی در مدار ۵۰۰ کیلومتری زمین به کار می‌رود.

درس سوم

انقلاب اسلامی و مسیح

«واقعاً امام انسان عجیبی بود. اصلاً پیدایش و وجود این انسان با آن ابعاد، هیچ قابل تحلیل نیست؛ جز اینکه بگویم تفضل الهی بود. خدای متعال برای اینکه چرخشی در تاریخ و در حرکت قافله عظیم بشری به وجود بیاید، دستی باید از غیب ظاهر می‌شد؛ این دست را ظاهر کرد.»
مقام معظم رهبری ۶۹/۳/۱

انقلاب اسلامی

انقلاب در لغت به معنای زیر و رو شدن است. فلاسفه انقلاب را این گونه معرفی می کنند که ذات و ماهیت یک شیء لزوماً عوض شده باشد. از نگاه جامعه شناسان انقلاب به معنای دگرگون شدن است و انقلاب اسلامی ایران پدیده ای نوظهور در قرن حاضر است که به رهبری امام خمینی علیه السلام تحولی شگرف در ایران، منطقه و جهان پدید آورد.

فعالیت (۱)

– سوابق مبارزاتی و شخصیت سیاسی امام خمینی علیه السلام را در کلاس تحلیل و بررسی کنید.
– مفهوم شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی را در گروه به بحث بگذارید و نتایج آن را بنویسید:

.....

.....

.....

.....

.....

استقرار نظام جمهوری اسلامی

یاری و امداد الهی در دوران انقلاب اسلامی و پس از استقرار نظام جمهوری اسلامی با بسیج ملت خداجوی ایران و رهبری قاطعانه و خردمندانه امام خمینی علیه السلام توأم شد :

اگر خدا را یاری کنید؛ شما را یاری می‌کنیم و ثابت قدم می‌گردانیم.

سوره محمد صلی الله علیه و آله آیه ۷

همانا که خداوند در سرنوشت یک قوم تحول ایجاد نمی‌کند مگر آنکه خودشان آغازگر تحول و دگرگونی باشند.

سوره رعد آیه ۱۱

پیروزی انقلاب اسلامی، موفقیت در دفاع مقدس، نجات مستضعفین، بیداری اسلامی و... نعمت‌هایی معنوی است که مزد و پاداش الهی برای ملت ایران بود. اما باید مراقب باشیم تا قدر نعمت‌های الهی را بدانیم و از سرنوشت قوم بنی اسرائیل که به علت ناشکری دچار عذاب طولانی مدت گردیدند عبرت بگیریم.

فعالیت (۲)

۱- با رعایت عدالت و منطق نکات مثبت انقلاب اسلامی ایران را از آغاز تا کنون بررسی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

۲- نقاط ضعف نظام جمهوری اسلامی در حال حاضر چیست؟ راهکار شما برای برون رفت از این مشکلات چیست؟

راهکارهای پیشنهادی	نقاط ضعف و مشکلات	ردیف
.....	۱
.....	۲
.....	۳
.....	۴
.....	۵

بسیج

درفرہنگ نامہ های فارسی معنا و مفهوم بسیج عبارت است از: ساز و برگ جنگ، آمادگی نیروی انتظامی، آمادہ سفر شدن، تهیه تجهیزات و ...

از مؤمنان مردانی هستند کہ به پیمان خویش با خدا وفا کردند، بعضی برسر پیمان خود جان باختند و برخی دیگر چشم به راه اند و عهد و پیمانشان را دگرگون نکرده اند.
سوره احزاب آیه ۲۳

«بسیج شجره طیبه^۱ و درخت تناور و پرثمری است کہ شکوفه های آن بوی بہار وصل و طراوت یقین و حدیث عشق می دهد. بسیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است کہ پیروانش بر گلدسته های رفیع آن، اذان شہادت و رشادت سروده اند. بسیج میقات^۲ پابرهنگان و معراج^۳ اندیشه پاک اسلامی است کہ تربیت یافتگان آن نام و نشان در گمنامی و بی نشانی گرفته اند.»

امام خمینی رحمۃ اللہ علیہ

انتخاب بسیجی نمونه:

عموحاجی در پایگاہ بسیج محلہ ما انسانی منحصر بہ فرد بود. مبارزہ در دوران پیروزی انقلاب اسلامی از این بسیجی جانباز دفاع مقدس، بزرگ مردی سرد و گرم چشیدہ ساخته بود. عموحاجی از مال دنیا یک خانہ و یک اتومبیل معمولی داشت؛ اما اعتبار و شأن او در جامعہ، محل و نزد بزرگان بسیار بالا بود.

۱- شجره طیبہ: درخت پاکی ها (کہ ہرچیز پاکی را شامل می شود).

۲- میقات: محل احرام بستن حاجیان

۳- معراج: محل عروج و صعود

بعضی از شب‌ها پس از مراسم دعای کمیل که در منازل شهدا برگزار می‌شد، او را دوره می‌کردیم تا برای ما از خاطراتش بگوید. یکی از این شب‌ها در راه بازگشت به پایگاه بسیج مسجد محله، موضوع انتخاب بسیجی نمونه پایگاه‌ها مطرح شد، همهٔ بچه‌ها بدون تردید گفتند: عموحاجی

یعنی بسیجی نمونه. سعید فرمانده پایگاه گفت: بهتر است به پایگاه که رسیدیم، این بحث را ادامه دهیم. در جلسهٔ پایگاه، عموحاجی از همهٔ بچه‌ها تشکر کرد و گفت: «من به اندازه کافی شرمندۀ محبت‌های شما هستم. بهتر است جوان‌ترها را انتخاب و تشویق کنید.» سپس فرمانده پایگاه رو به عموحاجی کرد و گفت: «حاج آقا! شما الگوی بچه‌ها هستید و رأی به جناب‌عالی دلیل و منطق دارد.» ایشان از حاضران خواستند هر کدام یکی از خصوصیات اخلاقی و رفتاری «عموحاجی» را بیان کنند.

بیشتر بدانید (۱)

اغلب بچه‌های بسیج محله به نکات جالب و ارزشمندی اشاره کردند که ای کاش در شرایط فعلی همهٔ ما به آنها توجه کنیم:

احمد: ایمان به خدا؛ او هیچ‌گاه خدا را فراموش نمی‌کند. در طول روز با وضو است و در اغلب موارد ذکر می‌گوید.

بهنام: قرائت قرآن و دعا؛ عموحاجی علاقهٔ قلبی به قرآن دارد و از هر فرصتی برای قرائت قرآن، دعاهای کوتاه، زیارت عاشورا، دعای فرج و سایر ذکرها استفاده می‌کند.

محمدرضا: ایثار و از خود گذشتگی؛ عموحاجی با وجود آثار جراحت و ترکش‌های خمپاره در بدنش مانند یک جوان سالم فعالیت و جنب‌وجوش دارد. او می‌گوید: باید در این دنیا سختی بکشیم تا در آخرت خجالت‌زده نشویم.

مجید: خوش اخلاقی؛ او خیلی مهربان است و لبخند از لبانش محو نمی شود. به کودکان و بزرگان توجه خاص دارد و اعضای خانواده اش بیش از حد دوستش دارند.

داوود: انقلابی و ولایی؛ عموحاجی عاشق امام خمینی علیه السلام، و رهبر عزیز است. او همواره می گوید: اشتباه و کوتاهی برخی از افراد را به پای رهبر و نظام نگذاریم. باید قدر جمهوری اسلامی را بدانیم. عمو مردی شجاع و ظلم ستیز است و در برابر ظالمان سکوت نمی کند.

محمد مهدی: عشق به شهدا؛ علاقه اش به شهدا عجیب است. او مشتری پرو پاقرص گلزار شهدا و مراسم بزرگداشت شهیدان است. همیشه از خاطرات آنان برای مامی گوید و چشمانش پر از اشک می شود. او هنوز آرزوی شهادت دارد.

وحید: قناعت و ساده زیستی؛ عموحاجی فردی آراسته، تمیز و در عین حال ساده است. وی در زندگی شخصی و اجتماعی اهل تجمل نیست و بخش هایی از درآمدش را انفاق می کند. مشکلات را لازمه زندگی می داند و همه را به صبر و خودسازی دعوت می کند.

سامان: نیکوکاری؛ بین مردم صلح و آشتی برقرار می کند و به خانواده های محروم رسیدگی می کند. هرچند در امور خیرخواهانه پیش قدم است؛ اما از کسی توقع جبران ندارد.

..... بچه های بسیج محل در گفت و گوهای آن شب به موارد دیگری از برازندگی ها و خصوصیات شخصیتی عموحاجی پرداختند که برای شما خالی از لطف نیست:

در برخی از روزهای هفته روزه می گیرد؛ نمازش را معمولاً اول وقت می خواند، میان حرف دیگران حرف نمی زند؛ به سفرهای زیارتی و اردوی راهیان نور علاقه دارد؛ به خاطر جانبازی اش از نظام طلبکار نیست، بیش از مدرک تحصیلی اش سواد و شعور دارد و

بسیج مردمی منحصر به ایران نیست. در کشورهای مختلف جهان «بسیج مردمی» با اسم و ویژگی‌های متفاوت نقش بسزایی در آزادی و آبادانی آن کشورها دارد.

فعالیت (۳)

با انتخاب گروه ۳ نفری و با هماهنگی دبیر محترم دربارهٔ بسیج یکی از کشورها تحقیق و بررسی کنید و نتایج را در قالب پرده‌نگار، مقاله، نماهنگ یا روزنامهٔ دیواری ارائه دهید:

- ۱- بسیج ملی در سوئیس
- ۲- ارتش آزادی بخش چین
- ۳- بسیج در لبنان و فلسطین (ترجیحاً حزب الله لبنان و حماس فلسطین)
- ۴- بسیج در عراق (در مبارزه با گروهک‌های تکفیری)
- ۵- بسیج در سوریه (در مبارزه با گروهک‌های تکفیری)
- ۶- بسیج در یکی از کشورهای آمریکای لاتین (نیکاراگوئه، شیلی، اکوادور، کوبا، مکزیک، ونزوئلا، بولیوی)
- ۷- بسیج مردمی در یمن

سازمان بسیج مستضعفین

انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ماه سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسید و با رأی مردم در همه‌پرسی سراسری ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ حکومت جمهوری اسلامی در ایران مستقر شد. مدیریت نیروهای مردمی انقلاب با امام خمینی (ره) بود؛ بنابراین ایشان با تدبیری آگاهانه و آینده‌نگر در پنجم آذر ماه ۱۳۵۸ (یعنی حدود ۱۰ ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی) فرمان تشکیل بسیج مستضعفین را صادر فرمودند. اوج حماسه‌های بسیج در دوران هشت سال دفاع مقدس بود.

البته بسیج منحصر به زمان و مکان خاص نیست و در طول دوران حکومت جمهوری اسلامی بازوی توانای کشور بوده و هست.

بیشتر بدانید (۲)

بسیج نهادی است تحت فرماندهی مقام معظم رهبری که هدف آن نگهداری از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، جهاد در راه خدا، تقویت کامل بنیه دفاعی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و همچنین کمک به مردم هنگام بروز حوادث غیرمترقبه است.

«از اساسنامه بسیج مستضعفین»

الگو و شاخص بسیج در زمان حاضر

رهبر معظم انقلاب اسلامی بهترین الگوی بسیجیان است. او که با تحمل شکنجه‌های رژیم شاه و جانبازی از ناحیه دست (در حادثه ترور بعد از پیروزی انقلاب اسلامی) و حضور مؤثر و مستمرش در دوران دفاع مقدس، همواره چفیه رزمندگی را بردوش دارد و در خط مقدم علیه آمریکا و استکبار جهانی می‌رزد و می‌خروشد.

فعالیت (۴)

با مشورت مسئول بسیج دانش آموزی مدرسه و سایر افراد مطلع مهم‌ترین وظایف سازمان بسیج دانش‌آموزی را بنویسید.

.....

.....

.....

برخی از طرح های سازمان بسیج دانش آموزی :

درس چهارم

علوم و معارف دفاع مقدس

«...انسان در دوران دفاع مقدس، گاهی آن قدر داوطلبان جوان را می‌دید که چشم انسان از کثرت جمعیت، سیاهی می‌رفت و از شور و شوقی که اینها داشتند برای اینکه به خطوط مقدم دفاعی بروند و از استقلال کشور در مقابل تهاجم نظامی - دشمن - دفاع کنند...»

مقام معظم رهبری ۱۳۸۶/۰۲/۱۹

فیلم شماره ۱ درس ۴ را ببینید.

اگر دشمن به شما حمله کند و آمادگی نداشته باشید، چه می‌کنید؟
در بخشی از فیلم سینمایی آژانس شیشه‌ای، بازیگر نقش «حاج کاظم» با اشاره به حمله گول و دفاع جانانه جوانان به نکاتی جالب اشاره می‌کند. پس از مشاهده این بخش از فیلم به سؤالات زیر پاسخ دهید.

فیلم شماره ۲ درس ۴ را ببینید.

فعالیت (۱)

۱- منظور از جشن و شادی چه بود؟

.....

۲- گول با چه اهدافی به کشور ما حمله کرد؟ جوانان و نوجوانان چگونه دست و پای او را قطع کردند؟ (نمایش فیلم ۳)

.....

.....

.....

۳- پیر مراد چه کسی بود و توصیه‌های او در مورد دانش‌آموزان رزمنده آن زمان چه بوده است؟

.....

.....

.....

۴- با چند جوان و نوجوان آن زمان مصاحبه کرده و نتیجه را در کلاس ارائه کنید.

دفاع همه جانبه

با حمله غافلگیرانه رژیم بعثی عراق، جوانان و نوجوانان این مرز و بوم از جمله دانش آموزان شجاع به همراه بزرگ‌ترها با دل‌کنندن از لذت‌ها و جاذبه‌های مادی دنیا وارد کارزار و آزمایشی بزرگ شدند و با حضور در جبهه‌ها غیرت اسلامی و ایرانی خود را به نمایش گذاشتند. شهرهای کشورمان از حملات هوایی و موشکی دشمن در امان نبود و گاه و بی‌گاه صدای آژیر خطر در اغلب شهرها به گوش می‌رسید؛ اما مردم و جوانان داوطلب همگام با نیروهای مسلح و جهادسازندگی با روحیه بسیجی، انگیزه الهی، تلاش و ایستادگی، توانستند بخش وسیعی از پیشروی نیروهای دشمن را مهار کنند.

فیلم شماره ۳، ۴ و ۵ درس ۴ را ببینید.

با هر عملیات موفق رزمندگان اسلام، طنین آهنگ حماسی پیروزی در صدا و سیما، چهره شهرها را دگرگون می‌کرد و مردم منتظر خبرهای موفقیت رزمندگان اسلام می‌شدند. (نوای پیروزی و آزادسازی خونین شهر را در عملیات بزرگ الی بیت المقدس بشنوید:)

فیلم شماره ۶ درس ۴ را ببینید.

فعالیت (۲)

۱- دربارهٔ چگونگی جذب، آموزش و اعزام نیروهای بسیجی در دوران دفاع مقدس تحقیق کنید و نتیجه را در کلاس گزارش دهید

۲- سبک زندگی، تحمل خطرات و سختی‌های زمان جنگ را توصیف کنید و به بحث بگذارید.

فیلم شماره ۷ درس ۴ را ببینید.

۳- کشورهای محرک و حامی حکومت صدام را نام ببرید و اهداف آنها را بررسی کنید.

۴- نقش سازمان‌های بین‌المللی به‌ویژه شورای امنیت سازمان ملل در برخورد با جنگ تحمیلی را به صورت گروهی مطالعه کنید. نتیجه را به کلاس ارائه دهید.

فعالیت (۳)

با مراجعه به منابع معتبر جدول زیر را کامل کنید.

شرح مختصر	مراحل دفاع مقدس	ردیف
.....	هجوم سراسری دشمن	۱
.....	مقاومت و تنبیت متجاوز	۲
.....	بیرون راندن دشمن	۳
.....	تعقیب و تنبیه متجاوز	۴
.....	پایان جنگ و پذیرش قطعهنامه	۵

بهره‌گیری از تجربه‌های دوران دفاع مقدس

دوران پرافتخار دفاع مقدس با فراز و نشیب‌های فراوانی همراه بوده که باید عبرت‌ها و آموزه‌های آن در تداوم انقلاب اسلامی برای نسل امروز و فردا به یادگار بماند. توکل به خدا، خودباوری، اعتماد به نیروهای داخلی، ایستادگی در برابر دشمن با دست خالی و تحریم شدید اقتصادی از جمله تجربه‌های آموزنده دفاع مقدس است.

فعالیت (۴)

با مراجعه به اسناد، مدارک، سایت‌ها و وبلاگ‌ها و نیز مصاحبه با رزمندگان دوران دفاع مقدس سایر آموزه‌ها و عبرت‌های آن دوران را فهرست کنید و به بحث بگذارید.

دفاع، همچنان باقی است

«... اسلام خواهی مردم در کل جهان از جنگ هشت ساله ماست...»

امام خمینی علیه السلام — اسفند ۱۳۶۷

«... امروز در کشورهای اسلامی، علیه دیکتاتورهای وابسته قیام شده است.

این مقدمه ای است برای قیام علیه دیکتاتوری جهانی و دیکتاتوری بین‌المللی که عبارت

است از شبکه فاسد و خبیث صهیونیستی و قدرت‌های استکباری...»

مقام معظم رهبری

یکی از دستاوردهای دوران دفاع مقدس ایجاد الگوی خودباوری و اعتماد به نفس برای کشورهای اسلامی و مردم آزاده جهان بود که موجب بیداری و قیام آنان علیه حکومت‌های فاسد و دست‌نشانده شده است.

صهیونیسم و استکبار جهانی با شیوه‌های سخت و نرم در برابر حرکت‌های مردمی مقابله می‌کند. استفاده ابزاری از دین با تعاریف جدیدی از اسلام و مذهب و ایجاد گروه‌های تکفیری از جمله این فتنه‌هاست.

شهادت شهیدان دفاع محرم

شهید حاج حسین همدانی
مستشار ارشد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

شهید مجتبی ذوالفقار نسب
فرمانده تکاوران ارتش جمهوری اسلامی

شهید محمد رضا دهقان
دانشجو و طلبه بسیجی

شهید مصطفی بدرالدین
از حزب الله لبنان

شهید علیرضا توسلی (ابوحامد)
از تیپ فاطمیهون افغانستان

فعالیت (۵)

فعالیت‌های مدافعان حرم در عراق و سوریه را بررسی کنید و ارتباط عملکرد آنان با دوران دفاع مقدس را در گروه به بحث بگذارید.

فرهنگ ایثار و شهادت

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

این رنگ خداست و رنگ چه کسی از رنگ خدا بهتر است؟ ما پرستندگان او هستیم.

سوره بقره آیه ۱۳۸

مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

«...کاری کنید که شهدا، رنگ ثابت زندگی مردم بشوند...»

اگر مجموعه فعالیت‌های روزانه ما شامل دیدن، خوردن، خوابیدن، تصمیم‌گیری، مشورت، خندیدن، گریه، راه رفتن، مطالعه، فکر، نوشتن و... باشد و همه این فعالیت‌ها با رنگ شهدا گره بخورد، چه اتفاقی می‌افتد؟
تعلق نداشتن به لذت‌های مادی دنیا، غیرت، سلحشوری و گام نهادن در مسیر رضای خداوند، جلوه‌هایی زیبا از فرهنگ ایثار و شهادت است.

شهادت و رزمندگان دوران دفاع مقدس با قدرت ایمان و یاری خداوند به پیروزی رسیدند و به کسانی که راهشان را ادامه دهند، یاری می‌رسانند. شهید دوست خداست و دوستی با او دوستی با خداست.

درس پنجم

کلاس ملی یادگار

کشور ما به مدت هشت سال درگیر جنگ تحمیلی و ناخواسته ای با حکومت بعثی صدام در عراق بوده است. از این جنگ طولانی مدت، آثار متعددی در قالب مناطق جنگی و یادمان‌ها به جای مانده است که علاوه بر جاذبه گردشگری یکی از مهم‌ترین میراث‌های ملی و معنوی کشور محسوب می‌شود. این جاذبه‌ها سالانه گردشگران زیادی را با اهداف و دیدگاه‌های مختلف به طرف خود جذب می‌کنند. یکی از گروه‌های زائر مناطق جنگی، دانش‌آموزان هستند. بازدید داوطلبانه دانش‌آموزان از مناطق جنگی با هماهنگی سازمان بسیج مستضعفین و وزارت آموزش و پرورش در قالب کاروان‌های راهیان نور انجام می‌گیرد.

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

داستان آشنایی من با مجید

شهید مرحمت بالا زاده

شهید حسینعلی عالی

شهید احمد رضا عباسی

سلام؛ من از دوستان مجیدم. ما با یکدیگر همسایه، بچه محل و هم مدرسه‌ای بودیم. مجید را از دوران کودکی می‌شناختم. او در خانواده‌ای کشاورز دیده به جهان گشود و از کودکی علاقه زیادی به مسجد و مسائل دینی داشت. در مدرسه همواره از دانش‌آموزان درس‌خوان، مرتب و منظم بود. از ویژگی‌های شاخص او راستگویی بود؛ به گونه‌ای که بچه‌ها به او لقب «درستکار» داده بودند. به مادیات، لباس و خوراک اهمیت زیادی نمی‌داد.

در زمان انقلاب، ما ۱۳ ساله بودیم و همراه دیگر مبارزان با شرکت در تظاهرات و بخش اعلامیه‌های امام خمینی علیه السلام در آگاهی مردم و ایجاد حس مبارزه‌طلبی، اقدام می‌کردیم. دانش‌آموز سال سوم دبیرستان در رشته ریاضی بودیم که توسط استاد جنگ‌های نامنظم دکتر چمران برای دفاع از کشور به اهواز اعزام شدیم. مجید در جبهه، نمونه یک انسان کامل بود و من سعی می‌کردم در حد و اندازه او باشم. او در ماه رمضان و گرمای تابستان با زبان روزه به پاسداری می‌پرداخت و چنان مورد اعتماد اطرافیان بود که به عنوان بی‌سیم‌چی گردان انتخاب شد. سرانجام در شهریور ۱۳۶۰ در آستانه عملیات شکستن محاصره آبادان، مورد اصابت مستقیم گلوله بعثیان قرار گرفت و در ۱۶ سالگی به مقام رفیع شهادت نائل شد. بعدها من در وصیت‌نامه‌اش جمله‌ای را دیدم که شاید برای شما هم جالب باشد:

در هر کاری به خدا توکل کنید و نماز اول وقت را به پا دارید، محیط گرم و صمیمی خانواده را به هیچ قیمتی از دست ندهید و با همه با اخلاق خوش اسلامی رفتار کنید.

اکنون که با مجید آشنا شدید، من کارمندی ۵۰ ساله‌ام و فرزندم حسین در پایه دهم درس می‌خواند. او سعی کرده الگوی زندگی‌اش مجید و هم‌زمان او باشند. حسین می‌گوید: «بابا! ما اگر بتوانیم همین دو خط از وصیت آقا مجید را انجام دهیم در دنیا و آخرت خوشبخت می‌شویم! بابا اگر اجازه دهید بازدید کننده‌های وبلاگم را هم با مجید آشنا کنم و مطالبتان را انتشار بدهم.» من هم گفتم: بسیار خوب؛ البته حق و حقوق پدید آورنده محفوظ باشد!

فعالیت (۱)

شما نیز یکی از دانش‌آموزان شهید در محله، روستا یا شهر خودتان را معرفی کنید تا دیگران با او آشنا شوند.

فعالیت (۲)

در دوران دفاع مقدس، رژیم بعثی حاکم بر عراق که از ادامه جنگ با دلاوران ایرانی به ستوه آمده بود؛ جنگ شهرها و حمله موشکی به منازل مسکونی و غیرنظامیان را آغاز کرد. در این میان علاوه بر منازل مردم بی دفاع و بیمارستان‌ها، به چندین مدرسه در بعضی شهرها (از جمله بهبهان و دزفول) موشک اصابت کرده و تعدادی از دانش‌آموزان در حال درس خواندن به شهادت رسیدند. جست‌وجو کنید و مشخصات این حوادث مانند تعداد شهدا، زمان وقوع حمله موشکی، نام مدرسه و شهر مورد نظر و... را به کلاس ارائه دهید.

سبک زندگی در دفاع مقدس

سبک زندگی رزم‌آوران دوران دفاع مقدس براساس الگوهای اسلامی و روش زندگی پیامبر ﷺ و امامان علیهم‌السلام بوده است. اصولی مثل توکل به خدا، ساده‌زیستی، فروتنی، سبقت گرفتن در کار خیر، دوری از خودنمایی، اطاعت از فرماندهی و... در زندگی آنان جاری بود.

بیشتر بدانید (۱)

مجموعه کتاب‌های فرهنگ جبهه به شکل دائرةالمعارف در ۶۰ عنوان منتشر شده است. منبع اصلی در گردآوری اطلاعات، عموماً رزمندگان حاضر در دفاع مقدس بوده‌اند. همچنین به چهار عنوان گزیده فرهنگ جبهه شامل «گزیده نوشتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده منظومه‌ها، مکاتبات، یادداشت‌های روزانه، یادگار نوشته‌ها و تابلو نوشته‌های رزمندگان و «گزیده رفتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده بازی‌ها و سرگرمی‌ها، اوقات فراغت، شوخ‌طبعی‌ها،

خلاقیت‌ها، رؤیاهای صادقه، امدادهای غیبی و آداب و رسوم رزمندگان، «گزیده گفتاری فرهنگ جبهه» دربرگیرنده گزیده‌ی عناوین شعارها و رجزها، نیایش‌ها، نام‌ها و نشانی‌ها (اعلام)، اصطلاحات، مقالات و مشاهدات رزمندگان و «گزیده‌ی تعلیقات فرهنگ جبهه» در برگیرنده سوانح، جبهه‌ی فرهنگ و فرهنگ جبهه، جبهه‌ای نو در فرهنگ‌شناسی ایران می‌توان اشاره کرد.

فعالیت (۳)

مجموعه کتاب‌های گزیده فرهنگ جبهه را در کتابخانه‌ها ببینید، یا به صورت الکترونیکی از فضای مجازی دریافت کنید. مطلب برگزیده خود را در کلاس بخوانید.

راهیان نور

زیارت مناطق عملیاتی دفاع مقدس، توسط خانواده‌ی معظم ایثارگران به منظور تجدید پیمان با دلاوران عرصه‌ی نبرد در دوران دفاع مقدس آغاز شد. در ماه‌های پس از پایان جنگ، ابتدا گروه‌هایی از رزمندگان و سپس سایر اقشار مردم آغازگر این سفرها بودند. در ادامه پس از حضور مقام معظم رهبری در اردوهای راهیان نور، با هم‌افزایی نیروهای بسیجی، جهادگر و نیروهای مسلح، اردوهای راهیان نور گسترش یافت.

اردوهای راهیان نور، علاوه بر آثار و برکات متعدد باعث می شود افراد بیندیشند که چرا و چگونه شهدا، جانبازان و رزمندگان برای حفظ اسلام، مملکت و نظام اسلامی دفاع کردند؟ آنان از ما چه توقع و انتظاری دارند؟ ما چه وظایفی در قبال اینار آنان داریم؟

فعالیت (۴)

نتایج تحقیق دربارهٔ اردوهای راهیان نور، نشان می‌دهد که در بیشتر موارد مربوط به جنبه‌های غیرمادی این سفرها مانند آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس، نقش رهبری امام خمینی رحمته‌الله و مفهوم شهادت موفق عمل شده و دانش‌آموزان این موارد را خوب ارزیابی کرده‌اند. اگر شما تا کنون در قالب اردوهای راهیان نور یا همراه خانواده به مناطق عملیاتی دفاع مقدس سفر کرده‌اید، نظر خود را در موارد زیر بنویسید:

ردیف	موضوعات ارزیابی	خوب	متوسط	نیاز به تلاش بیشتر
۱	مناطق مورد بازدید			
۲	مدت اردو			
۳	مسائل رفاهی			
۴	جلسات توجیهی			
۵	جنبه‌های تفریحی			
۶	آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس			
۷	بیان نقش رهبری امام خمینی <small>رحمته‌الله</small>			
۸	بیان مفاهیم ایثار و شهادت			
۹	سایر نظرات:			
			
			
			

نتایج فعالیت فوق‌پس از جمع‌بندی در کلاس، برای بهره‌برداری در اردوهای بعدی به مسئولان مربوطه ارائه خواهد شد.

فعالیت (۵)

دربارۀ یادمان‌ها و اماکن مهم قابل بازدید راهیان نور تحقیق و جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	منطقه عمومی راهیان نور	معرفی مختصر مهم‌ترین یادمان‌ها و اماکن قابل بازدید
۱	منطقه جنوب (استان خوزستان)
	
	
	
۲	منطقه غرب (استان‌های کرمانشاه و ایلام)
	
	
	
۳	منطقه شمال غرب (استان‌های کردستان و آذربایجان غربی)
	
	
	
۴	منطقه خلیج فارس (استان‌های بوشهر و هرمزگان)
	
	
	

آداب سفر راهیان نور

- اجازة از والدین، صدقه‌دادن و دعای سفر، نماز اول وقت، اخلاق نیکو و رعایت بهداشت
- رعایت حقوق همسفران و همکاری با دوستان و مدیران کاروان
- مطالعه تاریخچه دفاع مقدس و مناطق مورد بازدید؛ همچنین دقت در حماسه‌ها، آثار و وصیت

نامه‌های شهدا

- حضور با وضو در مقبره شهدا و قرائت زیارت‌نامه‌ها
- خاطره‌نگاری، تصویربرداری و ثبت دل‌نوشته‌ها

بیشتر بدانید (۲)

برخی از دل‌نوشته‌های ناب و زیبای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در اردوهای راهیان نور:

ف. ایزدی:

سلام بر ابراهیم!

خیلی خوشحالم که من رو به کانالت دعوت کردی - وقتی که اَزت خواستم، باورم نمی‌شد که من رو بیاری، ولی حالا که آوردی، قول می‌دم که همیشه به فکر باشم.

قول بده که دوستانم رو که توی اتوبوس با تو دوست شدن، تنها نداری، مثل من!

خدا حافظ! امیدوارم که بازم پیام کانال کمیل. حس ات کردم ولی ندیدمت؛ چون خودم

ناپاکم و به قول معروف:

چشم ناپاک کجا؟ دیدن آن پاک کجا؟

م. حسن پور:

در این اردو دوست شدن با شهدا را که قبل از آن فکر می‌کردم دست نیافتنی است، به دست آوردم.

از همهٔ مناطق استفاده کردم و واقعاً به نظر من خوب بود. واقعاً نمی‌توان گفت کدام بهتر است، ولی من معراج شهدا را بیشتر دوست داشتم و فکته نیز برایم بسیار خاطره‌انگیز بود.

ز. قربانی:

این نکته را که شهدا واقعاً برای ما مهم هستند و اهمیت دارند، خوب خوب متوجه شدم.

از حسینیۀ تخریب خیلی خوشم اومد. واقعاً تأثیر خوبی بر ما گذاشت.

بسیار سفر خوبی بود و می‌دانم که بهترین سفر و آخرین سفری بود که این قدر خوب بود.

- مجموعه مستند تلویزیونی «از لاک جیغ تا خدا» که از شبکهٔ دو سیما پخش شده است، نیز گفته‌های جالبی از دانش‌آموزان در اردوهای راهیان نور را به نمایش گذاشته است این برنامه از وبگاه شبکه دو سیما قابل دریافت است.

درس هشتم

درس آزاد (۱)

برخی از اهداف ارائه درس آزاد

- کسب و ارتقای مهارت در تولید محتوای آموزشی
- تولید محتوای آموزشی متناسب با ویژگی و نیازهای محل زندگی
- مشارکت فعال دانش آموزان در تکمیل و غنی سازی منابع یادگیری
- استفاده از رسانه های آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری
- تقویت انگیزه و احساس تعلق بیشتر به محتوای آمادگی دفاعی

امنیت در محله، روستا یا شهر من

اگر دشمن یا خرابکاران به محله، روستا یا شهر شما هجوم آورند یا در آنجا نفوذ کنند؛
نقاط ضعف دفاعی محله، روستا یا شهر خود را فهرست کنید :
مثال : عدم اطلاع مردم

.....
.....
.....
.....
.....
.....

نقاط قوت دفاعی محله، روستا یا شهر خود را فهرست کنید :
مثال : وجود پایگاه بسیج فعال در محل

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

اقدامات خودتان را در این موقعیت بنویسید. شما چه اقدامی می‌کنید؟
مثال: همکاری و پیوستن به گروه‌های مقاومت محلی

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

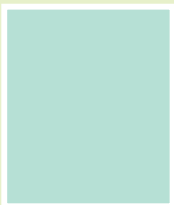
دیگران (اعضای خانواده، جوانان محل، مردم، بچه‌ها، اعضای بسیج و...) چه
اقداماتی می‌توانند انجام دهند؟
مثال: هماهنگی با فرمانده مقاومت محلی

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

معرفی اسوه‌های بومی از ایثارگران دوران دفاع مقدس

به صورت کار فردی یا گروهی یکی از شهدای محل زندگی خود (ترجیحاً شهید دانش‌آموز) را معرفی کنید. (در صورت امکان فیلم، پرده نگار یا مصاحبه‌هایی درباره شهید تهیه کنید.)

مشخصات فردی شهید (به همراه تصویر):

.....
.....
.....
.....

خصوصیات اخلاقی شهید:

.....
.....
.....
.....

قسمتی از وصیت‌نامه شهید:

.....
.....
.....
.....

نظر شما درباره شهید:

.....
.....
.....
.....

گزارشی از اقدامات و عملکرد بسیج مدرسه یا محله خود تهیه کنید. در کدام برنامه
مشارکت داشته‌اید؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

معرفی بسیج مدرسه یا محله :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های انجام شده و زمان اجرای برنامه :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

مهم‌ترین برنامه‌های آینده بسیج مدرسه یا محله :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فصل دوم

موسیقی و هنر
در فرهنگ ما

درس هفتم

مقابله با جنگ نرم

جنگ نرم یعنی «ایجاد تردید در دل‌ها و ذهن‌های مردم»؛ یعنی «جنگ به وسیله ابزارهای فرهنگی و پیشرفته امروزی»؛ یعنی «جنگ به وسیله نفوذ، دروغ و شایعه‌پراکنی»؛ یعنی «تهاجم به مرزهای ایمانی، عقیدتی و فرهنگی».

مقام معظم رهبری ۱۳۸۸/۰۹/۰۴

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

جنگ نرم

فعالیت (۱)

پس از تماشای فیلم، دربارهٔ جنگ نرم در گروه بحث و گفت‌وگو کنید سپس جدول زیر را کامل کنید:

.....	مفهوم جنگ نرم
.....	انواع و روش‌های جنگ نرم
.....	اولویت‌های جنگ نرم

با پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنی ابرقدرت‌ها با ما آغاز شد و توطئه‌های مختلفی در قالب جنگ سخت و نرم مانند: درگیری قومی، ترور، کودتای نظامی، تهاجم نظامی (جنگ تحمیلی) و شبیخون فرهنگی را طراحی و اجرا کردند. پس از ناکامی دشمنان در جنگ سخت، آنان جنگ نرم را با شدت و گستردگی بیشتری ادامه می‌دهند.

جنگ نرم؛ مجموعه اقداماتی است که با استفاده از روش‌های مختلف و ابزارهای رسانه‌ای برای تغییر در اعتقادات، اندیشه‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای مردم انجام می‌شود تا آنها به اراده‌خویش، عملی را انجام دهند که مطلوب نظام استکباری است.

فعالیت (۲)

در آمریکا مراکز و بنیادهای متعددی وجود دارد که همواره در حال بررسی وضعیت کشورها به ویژه کشور ایران هستند. به نظر شما صرف این هزینه‌های هنگفت با چه اهدافی انجام می‌شود؟

۱- نفوذ فردی و جریانی

۲-

۳-

۴-

۵-

اهداف جنگ نرم

مقام معظم رهبری: «جنگ نرم فقط مخصوص ایران نیست، اما در موضوع ایران، هدف اصلی از این جنگ نرم فکر شده و حساب شده، استحالهٔ جمهوری اسلامی ایران و تغییر باطن و سیرت با حفظ صورت و ظاهر آن است». ۱۳۹۴/۰۷/۲۰

مهم ترین اهداف جنگ نرم

- ۱- براندازی یا تغییر رفتار جمهوری اسلامی ایران
- ۲- تغییر هویت فرهنگی جامعه
- ۳- منزوی ساختن ایران در ابعاد سیاسی و اقتصادی بین الملل
- ۴- مهار انقلاب اسلامی و ایجاد مانع برای صدور آن

فعالیت (۳)

با توجه به اهداف فوق و انجام بحث گروهی، سایر اهداف جنگ نرم دشمنان را بنویسید.

- ۱-
- ۲-
- ۳-
- ۴-

گروه‌های هدف در جنگ نرم

در جنگ نرم، تمامی سطوح جامعه از مسئولان تا شهروندان هدف محسوب می‌شوند و جوانان و نوجوان مهم‌ترین گروه هدف‌اند. دشمن با ایجاد شک و تردید در بین جوانان سعی دارد آنان را نسبت به اصول و ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی دچار تردید و گمراهی کند.

رایج‌ترین ابزارهای جنگ نرم

شبکه‌های ماهواره‌ای: دشمنان با سرمایه‌گذاری در راه‌اندازی صدها شبکه ماهواره‌ای، فرهنگ غربی را به درون خانواده‌های استفاده‌کننده از این شبکه‌ها وارد می‌کنند تا ارزش‌ها و هنجارهای ایرانی - اسلامی را کم‌رنگ و به‌تدریج ارزش‌های غربی را جایگزین آنها کنند.

شبکه‌های اجتماعی: با پیشرفت فناوری‌های ارتباطی که جدیدترین آنها شبکه‌های اجتماعی مجازی‌اند، در شبانه‌روز میلیون‌ها ساعت از وقت افراد را به خود اختصاص می‌دهد. گردانندگان اصلی این شبکه‌ها در خارج از کشورند و اهداف خاصی از جمله جاسوسی، ترویج فساد و بی‌بندوباری و جمع‌آوری اطلاعات اجتماعی کشور را برای برنامه‌ریزی‌های خود دنبال می‌کنند. البته شبکه‌های اجتماعی یکی از راه‌های انتشار ارزش‌های دینی، ملی و انقلابی نیز به‌شمار می‌روند.

فرار مغزها!!

در فرهنگ اسلامی بر سفر به منظور کسب علم و تجربه تأکید شده است. آمریکا و کشورهای غربی با ایجاد جاذبه و در اصل با اهداف استثماری، برخی نخبگان کشورهای دیگر را به سوی خود جذب می‌کنند. اقامت در آن کشورها هرچند در ظاهر مرفه و فریبنده به نظر می‌آید اما حس غربت، نژادپرستی، قوانین اجتماعی تبعیض‌گرایانه نسبت به مهاجران و سایر مشکلات در انتظار آنان است. گرچه چهره‌های موفق ایرانی در جامعه بین‌المللی منشأ خدمات علمی و اجتماعی هستند اما یک ایرانی متعهد در هر شرایطی باید وظیفه و دین خویش را نسبت به کشور عزیزش ادا کند.

بازی‌های رایانه‌ای :

طراحی بازی‌های هدفمند رایانه‌ای برای کودکان و نوجوانان یکی از سیاست‌های مهم در جنگ نرم است. جذابیت و هیجان کاذب، باعث وابستگی افراد به این بازی‌ها می‌شود و به تدریج نگرش‌ها و اعتقادات مخاطبان تحت تأثیر افکار و اهداف طراحان بازی قرار می‌گیرد. بی‌توجهی، غفلت،

بیماری‌های جسمی و ناهنجاری‌های روانی از جمله پرخاشگری و... مهم‌ترین ارمغان شوم این بازی‌هاست. البته پرداختن محدود و متعادل به بازی‌های تأیید شده تولید ملی می‌تواند بخشی از اوقات فراغت کودکان و نوجوانان را به خود اختصاص دهد.

فعالیت (۴)

با مشورت اعضای خانواده و دبیران خود آثار منفی شبکه‌های ماهواره‌ای، شبکه‌های اجتماعی و بازی‌های رایانه‌ای وارداتی را در کلاس تحلیل کنید و نتیجه آن را در زیر یادداشت کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

دفاع نرم

هر جنگ و حمله‌ای دفاعی دارد! دفاع در برابر جنگ نرم دشمنان، نیازمند هوشمندی و بصیرت است. بنابراین هر چه ایمان، ولایتمداری، خودباوری و آگاهی ما بالاتر باشد، فتنه‌ها و قدرت دشمن بی‌اثرتر خواهد شد.

بیشتر بدانید

فعالیت (۵)

با روش کار گروهی برخی دیگر از راه‌های پیشگیری و مقابله با جنگ نرم دشمن را به فهرست زیر اضافه نمایید.

۱- برنامه ریزی برای اوقات فراغت از جمله مطالعه، یادگیری مهارت‌های شغلی، پرداختن به ورزش و بازی‌های بومی و محلی

۲- فعالیت و مشارکت در برنامه‌های بسیج از جمله اردوهای جهادی، سفرهای زیارتی و

۳- شرکت در هیئت‌های مذهبی، برگزاری مراسم و آداب

دینی

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

درس هشتم

پژوهش‌های روز

« کشور امروز درگیر جنگ اقتصادی، امنیتی و بالاتر از همه جنگ فرهنگی است، این را اگر کسی نداند خواب خواهد ماند. منتها حالا بعضی‌ها می‌خواهند این را بفهمند، چون اگر چنانچه باور کنند، تکلیف به گردنشان می‌گذارد. بعضی‌ها هم کشش آن را ندارند. اما واقعیت قضیه این است، کسی که اهل مبارزه است، بیدار است.»

مقام معظم رهبری ۹۴/۲/۲۴

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

پدافند غیر عامل

اقدامات غیر مسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی*، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری و ارتقای پایداری ملی در برابر تهدیدها می شود.

یک رؤیا

..... نیمه شب سرد پاییزی است. خواب می بینم دشمن به بسیاری از شهرها و روستاها حمله هوایی و میکروبی کرده است. عدم آمادگی مردم و غافلگیری مردم بحران هایی ایجاد کرده و مشکلات زیادی را به بار آورده است. آب رسانی، روشنایی، وسایل کمک های اولیه و دارو از جمله این کمبودها و مشکلات است. اعضای خانواده ام به شدت آسیب دیده یا مفقود شده اند. در اوج نگرانی و سردرگمی از خواب پریدم و عرق سرد بر پیشانی ام نشسته بود. صدها بار خدای یکتا را شکر کردم و خوشحال شدم که خواب دیده ام و

نکته: اگر فرد مذکور خواب ندیده بود و در عالم بیداری چنین وقایعی اتفاق می افتاد، چه باید می کرد؟

برخی از مأموریت های پدافند غیر عامل

- ۱- کاهش آسیب پذیری و افزایش ایمنی زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی
- ۲- اداره امور مردم و تداوم خدمات در شرایط جنگ و تهدید دشمن
- ۳- حفظ و پایدارسازی زیرساخت های کشور
- ۴- برآورد تهدیدات و آسیب پذیری زیر ساخت های کشور

*بازدارندگی: اقداماتی که برای پیشگیری از نفوذ و تجاوز دشمن صورت می گیرد.

فعالیت (۱)

- وظایف و مأموریت‌های سازمان پدافند غیرعامل را در کلاس به بحث بگذارید.
- دربارهٔ زیرساخت‌های کشور با سایر دانش‌آموزان در کلاس گفت‌وگو کنید.

بیشتر بدانید (۲)

سازمان پدافند غیرعامل مأموریت‌های خود را در ۸ محور پیگیری می‌کند که هر مأموریت را به یک واحد سازمانی واگذار کرده که به آنها «قرارگاه» گفته می‌شود و بخش عملیاتی یا اجرایی مأموریت‌ها را بر عهده‌دارند.

برخی از اولویت‌های پدافند غیرعامل

پدافند سایبری :

به دنیای مجازی یا هر آنچه که مربوط به شبکه‌های رایانه و اینترنت است، فضای سایبر می‌گویند.

هرگونه عمل خصمانه علیه سیستم‌های رایانه‌ای را با هدف کاهش کارایی یا ناتوان‌سازی آنها جنگ سایبری می‌گویند.

نفوذ به شبکه رایانه‌ای را «هک» و افراد نفوذکننده را «هکر» می‌گویند.

فعالیت (۲)

اطلاعات و اخبار مربوط به «هک» و «هکرها» را در کلاس به بحث بگذارید.

فعالان میدان نبرد سایبر

۱- افراد مستقل: مردم عادی به ویژه جوانان و متخصصان رشته‌های رایانه که به صورت فردی یا گروهی اغلب با انگیزه‌های کسب هیجان، قدرت و یا مبارزه طلبی فعالیت می‌کنند.

۲- شرکت‌ها و بنگاه‌های کسب و کار: این گروه بیشتر با نگرش مادی و به منظور کسب منفعت اقتصادی در فضای رقابتی موجود، دست به حملات سایبری می‌زند.

۳- گروه‌های خلافکار: به صورت سازمان یافته به دنبال اختلال در نظم عمومی و ناکارآمد جلوه دادن قابلیت‌های فناورانه و کسب سود از طریق حمله به حساب‌های بانکی، رمز عبور و ... هستند.

۴- بخش دولتی و نظامی: ادارات پلیس، گروه‌های ویژه ضد تروریستی، آژانس‌های اطلاعاتی و امنیتی از فعال‌ترین بازیگران جنگ سایبری اند.

بیشتر بدانید (۲)

چند حمله سایبری :

- ۱- در سال ۲۰۱۰ میلادی آمریکایی‌ها با ویروس مشهور به «استاکس‌نت» به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی ایران حمله کردند.
- ۲- در سال ۲۰۱۲ میلادی هند اطلاعات کمیسیون دو جانبه چین و آمریکا را هک کرد.
- ۳- در سال ۲۰۱۶ دولت عربستان سعودی به شبکه‌های چند شرکت ایرانی حمله کرد.

پدافند اقتصادی

سه عامل اساسی اقتدار ملی : اقتصاد قوی و مقاوم، علم پیشرفته و روزافزون و حفظ روحیه انقلابی‌گرایی در همه به‌خصوص جوان‌ها، اینهاست که می‌تواند کشور را حفظ کند. آن وقت دشمن مأیوس خواهد شد. مقام معظم رهبری (۹۴/۶/۱۸)

پدافند اقتصادی یعنی در وضعیت حمله همه‌جانبه اقتصادی دشمن با آغاز سیاست‌ها و رفتارهای مناسب، تهدید را تبدیل به فرصت کنیم و باعث رشد جهشی اقتصاد کشور شویم.

تحریم اقتصادی : دشمنان انقلاب اسلامی با ایجاد محدودیت‌های شدید اقتصادی برای ملت ما درصدد تسلیم کردن نظام در برابر خواسته‌های نامشروع و زورگویانه خود هستند.

اقتصاد مقاومتی: رهبر معظم انقلاب راهکار اساسی مقابله با جنگ اقتصادی را «اقتصاد مقاومتی» می‌داند.

اقتصاد مقاومتی درون‌زا و برون‌زا است. من هیچ‌وقت نگفتم دور کشور حصار بکشیم؛ اما این درون‌زایی را فراموش نکنیم. اگر اقتصاد ملی از درون نجوشد و فوران نکند، به جایی نخواهد رسید. بله، تعامل با دنیا در زمینه‌های اقتصادی خیلی خوب است؛ اما تعامل هوشمندانه و تعاملی که معنایش درون‌زایی اقتصاد باشد.

مقام معظم رهبری ۹۴/۱۱/۲۸

فعالیت (۳)

۱- تحریم اقتصادی و آثار آن را بر زندگی مردم در کلاس بررسی و موارد آن را فهرست کنید.

.....
.....
.....

۲- برخی از راهکارهای اساسی مقابله با تحریم اقتصادی کدام‌اند؟

.....
.....
.....

۳- با گفت‌وگوی گروهی معایب اقتصاد متکی به خام‌فروشی نفت را بررسی کنید.

.....
.....
.....

پدافند زیستی

هر رویداد و حادثه طبیعی یا غیرطبیعی با استفاده از عوامل زیستی^۱ و فراورده‌های آنها^۲ که باعث آسیب زدن به سرمایه‌های انسانی و منابع ملی^۳ می‌گردد، تهدید زیستی محسوب می‌شود.

بیشتر بدانید (۳)

رصد و پایش، آشکارسازی، هشداردهی، تشخیص، تصمیم و عملیات، کنترل، حفاظت و پیشگیری، امداد و نجات، درمان، بازیابی و بازتوانی منابع، محدودسازی و رفع آلودگی از جمله اقدامات پدافند زیستی محسوب می‌شوند.

فعالیت (۴)

- ۱- درباره پدیده بیوتروریسم (تروریسم زیستی) مطالعه و تحقیق کنید و نتایج را در کلاس درس ارائه دهید.
- ۲- پدافند پرتوی و شیمیایی چیست؟ به صورت گروهی تحقیق و نتایج را به دبیر محترم تحویل دهید.

۱- عوامل زیستی: باکتری‌ها، ویروس‌ها، قارچ‌ها و میکروب‌ها

۲- فراورده‌های زیستی: توکسین‌ها، ژن‌ها، پروتئین‌ها، هورمون‌ها و موارد مشابه

۳- منابع ملی: دام، نباتات، محیط‌زیست، منابع طبیعی، آب آشامیدنی، مواد، تجهیزات و ابنیه

۳- دربارهٔ مجموعهٔ تلویزیونی «شیوع» که در اسفند ۱۳۹۴ از شبکه یک سیما جمهوری اسلامی پخش شد، گفت و گو کنید.

در شرایط حساس کنونی که دشمنان استقلال و آزادی میهن اسلامی، چشم طمع بر مال، جان و آبروی ما دوخته‌اند، لازم است با عزم و همبستگی ملی، از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن مراقبت کنیم.

فعالیت (۵)

در منطقه و محل زندگی شما مهم‌ترین اولویت‌ها در پدافند غیرعامل کدام یک از موارد زیر است؟ اولویت اول تا هشتم را مشخص کنید:

- حوزهٔ عمرانی و ساخت و ساز
- حوزهٔ صنایع
- حوزهٔ دارو، آب و غذا
- حوزهٔ مخابرات و تلفن همراه
- حوزهٔ انرژی
- حوزهٔ دفاع (مرزها، مناطق حساس و...)
- فضای مجازی
- حوزهٔ حمل و نقل
- سایر.....

بیشتر بدانید (۴)

«پدافند غیرعامل در آینه تاریخ»

۱- ساخت اسب تروا توسط اودیسیوس در ۲۱۲ سال قبل از میلاد حضرت مسیح ﷺ

۲- خداوند به حضرت داوود ﷺ ساخت زره را تعلیم می‌فرماید تا از آسیب‌های جنگ در امان باشند
... و ما به او ساخت زره را تعلیم نمودیم تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد. پس آیا از شکر گزارانید؟

سوره انبیاء / ۸۰

۳- ایران با توجه به موقعیت ویژه خود در طول تاریخ مورد طمع دشمنان بوده است و به‌منظور در امان ماندن از خطر، مردم به ساخت دژ، قلعه، برج و بارو، رباط، ارگ، کهن دژ، دربند، خندق، دروازه روی آورده‌اند که از گونه‌های مختلف معماری سنتی ایرانی است.

۴- حادثه لیلۃ المبیت در شب هجرت پیامبر ﷺ (خوابیدن حضرت علی رضی الله عنه در بستر پیامبر ﷺ) و غافلگیر شدن مهاجمان، حفر خندق به پیشنهاد سلمان فارسی در جنگ احزاب، شعله‌ور ساختن مشعل در اطراف مکه برای ایجاد رعب و وحشت در دشمن به هنگام فتح مکه (سال هشتم هجری)، ایجاد موانع و دام‌های آهنین در مسیر حرکت دشمن (محاصره طائف)، سرگردان و گمراه ساختن دشمن از جمله اقدامات پدافند غیرعامل در صدر اسلام است.

درس نهم

من یک نظامی آدمم

«... این اقتدار فقط با آموزش نظامی به تنهایی حاصل نمی‌شود؛ آموزش نظامی، به علاوه تقویت عزم و ایمان. دل باید نیرومند باشد، تا جسم نیرومند و سلاح نیرومند را بتواند به کار بگیرد.»

جوان‌های عزیز! خودتان را قوی کنید و عزم راسخ را در درون خودتان پرورش دهید...»

مقام معظم رهبری ۱۳۸۴/۹/۳۰

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

فنون دفاع و رزم

دانش آموز عزیز! مهارت‌های دفاع و رزم برای مقابلهٔ هوشمندانه با تهدیدات دشمن، لازمه زندگی است. ما زمانی به آمادگی رزمی خود اطمینان حاصل می‌کنیم که با آموزش‌های عملی، توانایی رزم انفرادی را کسب کرده باشیم.

رزم انفرادی، مجموعه روش‌ها و مهارت‌های محفوظ ماندن از خطر آسیب دشمن است که در میدان رزم به کار می‌رود.

برخی از این مهارت‌ها عبارت‌اند از: شناسایی عوارض زمین، حرکات در رزم، اختفا و استتار، جهت‌یابی، کار با قطب‌نما و موقعیت‌یاب، تخمین مسافت، اصول نگهبانی، ایست و بازرسی، آشنایی با اسلحه انفرادی و....

بیشتر بدانید (۱)

امام علی علیه السلام در جنگ جمل برخی از فنون رزمی را به فرزندش محمد حنفیه متذکر می‌شود:

– اگر کوه‌ها متزلزل شوند، تو تکان مخور! (اشاره به استقامت و پابردی که بدون آن پیروزی غیرممکن است.)

– قدم‌هایت را در زمین می‌خکوب کن! (اشاره به اینکه فکر عقب‌نشینی و فرار از میدان نباش و در برابر دشمن ثابت قدم باش!)

– سَرت (جمع‌هات) را به خدا بسپار! (اشاره به آمادگی برای ایثار، جانبازی و شهادت و توکل به خدا که مایه شجاعت و شهامت است)

– دندان‌هایت را به هم بفشار! (اشاره به از بین رفتن لرزش بدن، استواری و استقامت در برابر ضربات دشمن)

– توکل به خداوند و توجه به اینکه پیروزی از سوی خدا است.

خطبه ۱۱ – نهج البلاغه

جهت یابی

(با گرامیداشت یاد دیده بان های شهید و جانباز دوران دفاع مقدس)

یک رزمنده باید موقعیت خود را نسبت به دشمن، نیروهای خودی و عوارض دیگر زمین بداند تا در زمان پیشروی و برگشت (روز و شب) در مسیر صحیح حرکت کند. همچنین جهت یابی در زندگی روزمره ما به منظور یافتن قبله، یافتن مسیر حرکت در پیاده روی و کوهنوردی، پیدا کردن مسیر درست در کویر، جنگل و بوته زارها و ... حائز اهمیت است.

جهت های اصلی و فرعی

۱- جهت های اصلی^۱: جهت های چهارگانه شمال، جنوب، مشرق (خاور)، مغرب (باختر)^۲، جهت های اصلی محسوب می شوند که با یافتن یکی از آنها، سایر جهت ها را به راحتی می توان مشخص کرد؛ بدین ترتیب که هرگاه به سوی شمال ایستاده باشیم، پشت سر ما، جنوب، سمت راست مشرق و سمت چپ ما مغرب خواهد بود.

۲- جهت های فرعی^۳: به جهت هایی گفته می شود که در بین چهار جهت اصلی واقع شده اند. در تصویر روبه رو جهات اصلی و فرعی نمایش داده شده اند.

۱- Cardinal Points

۲- East (مشرق) West (مغرب) South (جنوب) North (شمال)

۳- Subcardinal Points

اصولاً جهت‌یابی به وسیله قطب‌نما^۱ یا به وسیله گیرنده‌های دستی موقعیت‌یاب^۲ (GPS) به راحتی و بادقت بسیار زیاد، انجام می‌شود. یادگیری سایر روش‌های جهت‌یابی در نبود این ابزارها برای رزم‌آور بسیار اهمیت دارد.

بیشتر بدانید (۲)

GPS چیست و چگونه کار می‌کند؟

GPS مخفف سه کلمه Geographic Positioning Systems به معنای سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی است. این سامانه از مجموعه ماهواره‌های موقعیت‌یاب جغرافیایی تشکیل شده که موقعیت پدیده‌های مختلف را بر روی کره زمین شناسایی و به کاربران مخابره می‌کند. کاربران با در اختیار داشتن گیرنده‌های قوی آنتن‌دار یا گیرنده‌های دستی موسوم به GPS در هر نقطه‌ای از کره زمین، حتی در حال حرکت می‌توانند موقعیت دقیق خود را دریافت کنند. گیرنده‌ها پس از برقراری ارتباط با ماهواره‌ها در فضا، مشخص می‌کنند که اکنون گیرنده در چه طول و عرض جغرافیایی و در چه ارتفاعی از سطح دریا قرار دارد یا در چه سمتی و با چه سرعتی در حال حرکت است. این سامانه برای ردیابی یا راهبری کشتی‌ها، هواپیماها، خودروها و... کمک مؤثری می‌کند.

انواع دستگاه‌های سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی GPS

اجزای سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی

۱- Compass

۲- امروزه برخی گوشی‌های تلفن همراه مجهز به سامانه تعیین موقعیت جغرافیایی (جی بی اس) می‌باشند که علاوه بر ارتفاع نقاط، مختصات جغرافیایی و جهت‌های جغرافیایی را نیز نمایش می‌دهند.

جهت‌یابی در روز

۱- جهت‌یابی به کمک خورشید :

خورشید هر روز صبح تقریباً از سمت مشرق طلوع و آخر روز از سمت مغرب غروب می‌کند و چون ایران در نیمکره شمالی زمین واقع شده است، اغلب هنگام ظهر، خورشید در نیمه جنوبی آسمان است و سمت جنوب را نشان می‌دهد. در روزهای اول فروردین و اول مهرماه هر سال، خورشید دقیقاً از جهت شرق طلوع و از جهت غرب هم غروب می‌کند و در ایام دیگر سال به‌ویژه اول تابستان و زمستان این روش خیلی دقیق نیست.^۱

۲- جهت‌یابی به کمک سایه شاخص :

شاخص، چوب، میله یا هر شیء نسبتاً صاف و به‌طول تقریبی یک متر است که به‌صورت عمودی در زمینی مسطح نصب می‌شود. در این روش، پس از نصب شاخص، انتهای سایه آن را روی زمین با یک سنگ علامت‌گذاری می‌کنیم. پس از حدود پانزده تا بیست دقیقه محل جدید سایه شاخص را دوباره علامت‌گذاری می‌کنیم. حال اگر این دو نقطه را به‌یکدیگر وصل کنیم و طوری بایستیم که پای چپ روی نقطه اول و پای راست روی نقطه دوم باشد، روبه‌روی ما شمال و پشت سرمان نیز جنوب خواهد بود.

الف) انتهای سایه شاخص را علامت‌گذاری کنید.

ب) بعد از مدتی محل سایه جدید را علامت‌گذاری و دو نقطه را به‌یکدیگر وصل کنید.

ج) طوری بایستید که نقطه اول زیر پای چپ و نقطه دوم زیر پای راست شما باشد. حال روبه‌روی شما شمال است.

روش جهت‌یابی به کمک سایه شاخص

۱- جهت کسب اطلاعات بیشتر از دبیر جغرافیای خود کمک بگیرید.

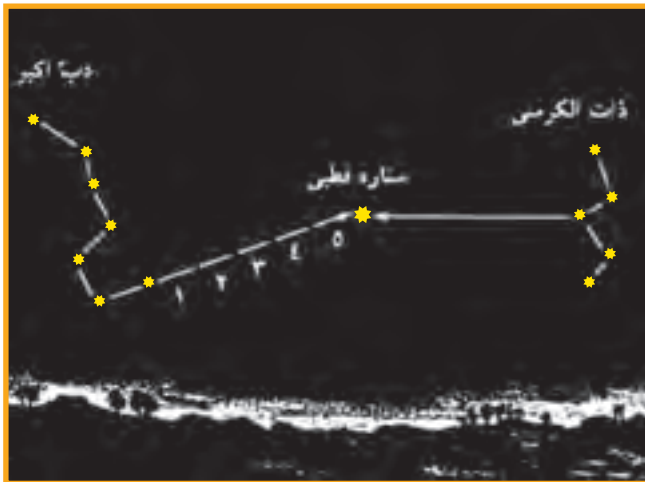
فعالیت (۱)

با همراهی و نظارت مربی آموزش عملی درس در حیاط آموزشگاه (فضایی که آفتاب گیر باشد) مراحل جهت یابی به کمک شاخص را به صورت عملی انجام دهید. هم چنین جهت های اصلی و فرعی را مشخص کنید.

نکته: از کاربرد رنگ برای علامت گذاری کف حیاط آموزشگاه خودداری کنید!

جهت یابی در شب

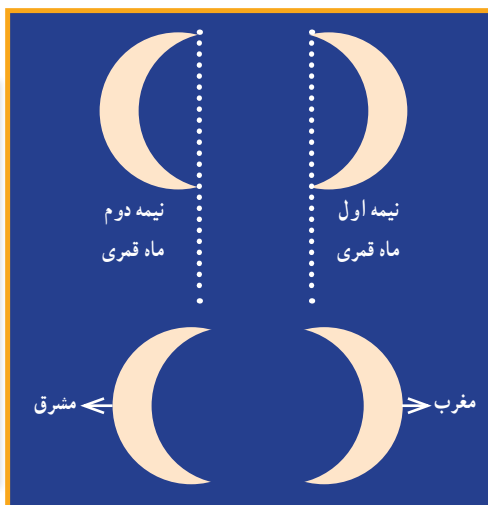
۱- جهت یابی به کمک ستاره قطبی: در نیم کره شمالی ستاره قطبی با دقت بسیار زیادی جهت شمال جغرافیایی را نشان می دهد. برای مشاهده این ستاره که سایر ستارگان و صورت های فلکی به محوریت آن می چرخند، ابتدا باید صورت فلکی دُب اکبر یا صورت فلکی ذات الکرسی را پیدا کرد. دُب اکبر یا خرس بزرگ به مجموعه ای از هفت ستاره گفته می شود که در آسمان به شکل ملاقه دیده می شوند. اگر فاصله دو ستاره لبه آبریز ملاقه را یک واحد در نظر بگیریم و آن را پنج برابر در همان مسیر ادامه دهیم، به تک ستاره ای پرنور می رسیم که ستاره قطبی است و اگر به سمت آن بایستیم، روبه جهت شمال ایستاده ایم.

موقعیت صورت فلکی دب اکبر و ذات الکرسی نسبت به ستاره قطبی

صورت فلکی ذات الکرسی نیز پنج ستاره است که به دلیل چرخش در آسمان به شکل حروف لاتین M یا W دیده می شود. اگر ستاره وسط حرف را در مسیر مستقیم، پنج برابر فاصله دو ستاره، ادامه دهیم، به ستاره قطبی می رسیم.

۲- جهت یابی به کمک ماه : در این روش ابتدا باید بدانیم در نیمه اول یا دوم ماه قمری هستیم. برای تشخیص این موضوع دو سر هلال ماه را با خط فرضی به یکدیگر وصل می کنیم و امتداد می دهیم. اگر شکلی شبیه حرف لاتین p تشکیل شد، در نیمه اول ماه هستیم. در این حالت سمت برجسته و محدب ماه، جهت مغرب را نشان می دهد. اگر با اتصال دو سر هلال، حرف لاتین q تشکیل شود، در نیمه دوم ماه قرار داریم. در این حالت قسمت برجسته و محدب ماه جهت مشرق را نشان می دهد.

روش جهت یابی به کمک ماه

فعالیت (۲)

روی یک برگ کاغذ شطرنجی، جهت یابی به کمک ستاره قطبی و ماه را نشان دهید.

تخمین مسافت

اندازه گیری تقریبی مسافت یا فاصله ها بین دو نقطه را تخمین مسافت می گویند. برای اینکه یک رزم آور بتواند در میدان نبرد، سلاح خود را تنظیم کند و به صورت دقیق هدف گیری کند، فن تخمین مسافت را می آموزد. همچنین یک رزمنده دیده بان برای اینکه بتواند محل صحیح اهداف و عوارض را به طور دقیق به فرماندهان گزارش دهد، به آموزش فن تخمین مسافت در رزم انفرادی نیاز دارد.

اندازه گیری مسافت با نقشه : در این روش به کمک نقشه توپوگرافی محل و یک خط کش، در ابتدا دو نقطه مورد نظر را روی نقشه مشخص می کنیم و به وسیله خط کش فاصله مستقیم آن دو نقطه

را اندازه گیری می کنیم. سپس عدد به دست آمده را که به سانتی متر است، در مخرج مقیاس نقشه ضرب می کنیم تا فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین به سانتی متر به دست آید. پس از آن، عدد مورد نظر را بر ۱۰۰ تقسیم می کنیم تا فاصله به متر محاسبه گردد.

فاصله دو نقطه روی نقشه به سانتی متر \times مخرج مقیاس = فاصله افقی همان دو نقطه بر روی زمین

مثال: اگر فاصله دو نقطه الف و ب روی نقشه توپوگرافی با مقیاس $\frac{1}{50,000}$ برابر با ۸ سانتی متر باشد، فاصله حقیقی دو نقطه روی زمین این گونه به دست می آید:

$$\text{متر } 8 \times 50,000 = 400,000 \quad \text{متر } 400,000 \div 100 = 4,000$$

تخمین مسافت به وسیله یگان صدمتری

۱- از این روش برای تخمین مسافت تا ۵۰۰ متر استفاده می شود. بدین ترتیب که ابتدا یک فاصله صدمتری را روی زمین مجسم می کنیم؛ سپس تعیین می کنیم که از موضع تا هدف چند تا از این اندازه ها وجود دارد.

آشنایی با اسلحه انفرادی

امروزه علی رغم متنوع شدن تسلیحات نظامی و پیشرفت سلاح های دوربرد، هنوز هم اسلحه انفرادی در جبهه های نبرد و مقابله با دشمنان دارای اهمیت است.

با توجه به اینکه رزمندگان دوران دفاع مقدس اغلب از اسلحه کلاشینکف برای دفاع در مقابل متجاوزان استفاده می کردند و در حال حاضر نیز از آن به عنوان اسلحه سازمانی نیروهای بسیج استفاده می شود، در این بخش با ویژگی ها و چگونگی کاربرد این اسلحه آشنا می شوید.

نمای ظاهری تفنگ کلاشینکف

مشخصات اسلحه کلاشینکف

ردیف	عنوان	شرح
۱	کالیبر	۷/۶۲ میلی متر
۲	تعداد خان	۴ خان گردش از چپ به راست
۳	طول اسلحه با سر نیزه	۱۰۲ سانتی متر
۴	شلیک در حالت تک تیر	۴۰ گلوله در دقیقه
۵	شلیک در حالت رگبار	۹۵ گلوله در دقیقه
۶	برد مفید	۴۰۰ متر
۷	برد نهایی	۲۰۰۰ متر

۱- کالیبر (Caliber): در اسلحه‌های گرم به معنای قطر داخل لوله اسلحه است. مثال: قطر داخلی لوله اسلحه کلاشینکف ۷/۶۲ میلی متر است.

۲- خان (Tube): به شیارهای ماریپج مانند که داخل لوله تفنگ ایجاد می‌کنند خان گفته می‌شود. این شیارها به گلوله دوران می‌دهد و در نتیجه برد گلوله و قدرت تخریب آن را زیادتر می‌کند.

۳- بُرد مفید: مسافتی است که از جنگ افزار انتظار می‌رود به دقت تیراندازی کند و موجب تلفات و خسارت گردد.

۴- بُرد نهایی: حداکثر مسافتی است که از یک جنگ افزار انتظار می‌رود به دقت تیراندازی کند. گلوله جنگ افزار در چنین مسافتی تلفات و خسارتی به بار نمی‌آورد.

باز و بسته کردن اسلحه

مسئولیت نگهداری و عیب‌یابی اسلحهٔ انفرادی برعهده کسی است که از آن استفاده می‌کند. اسلحهٔ انفرادی کلاشینکف باید همیشه روغن کاری شده و بدون عیب باشد. بنابراین یک رزم‌آور باید به‌راحتی و با مهارت بتواند اسلحهٔ خود را باز و بسته کند.^۱

قطعات بازشدهٔ اسلحه کلاشینکف

۱- روپوش محفظه ۲- آلات متحرک ۳- قطعهٔ گلنگدن ۴- میله و فنر ارتجاع ۵- بدنه ۶- سیلندر گاز
۷- شعله پوش ۸- روپوش لوله ۹- غلاف سرنیزه ۱۰- سرنیزه ۱۱- خشاب ۱۲- شتاب

بیشتر بدانید (۴)

اصول ایمنی هنگام استفاده از اسلحه :

- ۱- اسلحه باید قبل از تیراندازی بازدید شود.
- ۲- هنگام تحویل گرفتن یا تحویل دادن اسلحه، باید از خالی بودن آن اطمینان حاصل کنید.
- ۳- هنگام باز و بسته کردن و یا تحویل گرفتن اسلحه برای اطمینان از خالی بودن آن، روبه فضای مطمئن (به سوی آسمان) ماشه را بچکانید.
- ۴- از هرگونه شوخی کردن با اسلحه و نشانه‌روی به سوی دیگران خودداری کنید.

۱- البته روش صحیح باز و بسته کردن اسلحه، قطعه‌شناسی و مراحل رفع گیر در اردوی عملی درس آمادگی دفاعی توسط مربیان سازمان بسیج دانش‌آموزی به شما آموزش داده می‌شود.

- ۵- با ماشهٔ اسلحه نباید بازی کرد؛ زیرا ماشهٔ آن حساس است.
- ۶- زمانی که ضرورتی برای تیراندازی نیست، اسلحه در حالت ضامن باشد.
- ۷- مهمات و فشنگ‌ها را در معرض حرارت شدید قرار ندهید و هیچ‌گاه به ته‌چاشنی فشنگ ضربه زیند.
- ۸- هنگام تیراندازی، دست را مقابل مسیر رفت و برگشت دستگیرهٔ آتش قرار ندهید.

اصول تیراندازی صحیح

تیراندازی دقیق یک مهارت فردی است که با آموزش، تمرین و پشتکار به دست می‌آید.

قلق‌گیری :

عملی است که قبل از تیراندازی برای به دست آوردن دقت اسلحه انجام می‌شود.

حالت‌های صحیح تیراندازی :

- ۱- حالت ایستاده
- ۲- حالت به زانو
- ۳- حالت نشسته
- ۴- حالت درازکش

حالت ایستاده

حالت به زانو

حالت نشسته

حالت درازکش

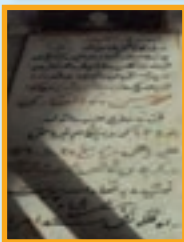

بیشتر بدانید (۵)

تک تیرانداز ۱۲ ساله

شاید قدش به اندازهٔ سلاحی بود که در دست می‌گرفت؛ اما مهارتش در تیراندازی، از او یک تک تیرانداز شجاع و قابل ساخته بود. «محمدحسین ذوالفقاری» ۱۰ فروردین ۱۳۴۸ در روستای شهیدیهٔ میبد به دنیا آمد. با آغاز جنگ تحمیلی و کسب رضایت والدین برای گذراندن دورهٔ آموزش نظامی به پادگان رفت. محمدحسین با اصرار زیاد در ۲۳ مهرماه ۱۳۶۰ به جبهه اعزام شد و ۱۸ آذرماه خبر شهادت برادرش در منطقهٔ لاله‌زار بستان را شنید. محمدحسین، تک تیرانداز گردان عاشورا بود که ۲۸ دی ماه سال ۱۳۶۰، وقتی فقط ۱۲ سالش بود، به دلیل اصابت ترکش، به شهادت رسید.

دفاع شهری (با گرامیداشت یاد و خاطرهٔ شهدای مدافع حرم)

سکونتگاه‌های انسانی مانند شهرها و کلان شهرها همواره در معرض خطرات طبیعی و انسانی قرار دارند. جنگ و خرابکاری، سیل و زمین لرزه، خشک سالی، گرد و خاک غلیظ، بیماری‌های واگیردار، آلودگی عمدی آب شرب، قطع طولانی برق و ... از جملهٔ این خطرات محسوب می‌شوند. شهرهایی در برابر حوادث، دارای مقاومت بیشتری خواهند بود که از افراد آموزش دیده و آماده، زیر ساخت‌های مناسب و سامانه‌های هشداردهنده برخوردار باشند.

فعالیت (۳)

جدول زیر را کامل کنید. برای این کار از دیگران مشورت بگیرید و در گروه درباره آن بحث کنید.

ردیف	خطر تهدید کننده محل زندگی شما	اثرات خطر در زندگی شما	اقدامات دفاعی
۱	خرابکاری در محل زندگی
۲	شایعات و جنگ روانی
۳	هجوم نیروهای مسلح دشمن
۴	تصرف مکان‌های حساس
۵	
۶	

دفاع شهری شامل اقدامات مردمی در برابر حوادث، جنگ و تهدیدات دیگر است که تأکید آن بر آموزش‌های عمومی و پیشگیری است.

یکی از روش‌های آماده‌سازی رزم‌آوران شهری، اجرای تمرین‌های نظامی یا رزمایش است که با مشارکت نیروهای انتظامی و بسیجیان هر محله، روستا و شهر برگزار می‌شود.

رزمایش شهری

در سال‌های اخیر کشورهای مسلمان افغانستان، عراق و سوریه با جنگ و دفاع شهری روبه‌رو بوده‌اند. حفر تونل‌های شهری، ایجاد انفجار و تخریب مناطق مسکونی و بی‌دفاع به‌منظور تشدید رعب و وحشت در مردم، استفاده از کمربندهای انفجاری، کاربرد گازهای شیمیایی و سمی، پرتاب انواع نارنجک و... از اقدامات خرابکارانه گروهک‌های تروریستی مورد حمایت آمریکا و رژیم صهیونیستی است.

جنگ و دفاع شهری مردم سوریه

جنگ و دفاع شهری مردم عراق

کمین و ضد کمین

یکی دیگر از فنون رزمی که توسط رزم آوران به‌ویژه در مواضع شهری و سکونتگاهی از آن استفاده می‌شود، کمین و ضد کمین است.

کمین یک حمله غافل‌گیرانه از محلی پنهانی علیه نیروهای در حال حرکت یا موقتاً ثابت پیاده یا موتوری است.

بیشتر بدانید (۶)

اهمیت کمین در این است که :

- توان رزمی دشمن را کاهش می‌دهد.
- روحیه جنگجوی آنان را تضعیف می‌کند.
- از جابه‌جایی وسیع نیروها و تجهیزات جلوگیری می‌کند.
- با تجهیزات کم و ساده می‌توان دشمن را به ستوه آورد.

در اجرای عملیات کمین باید سلاح و تجهیزات مناسب پیش‌بینی شود و ویژگی‌ها و شرایط منطقه کمین، استتار، اختفا و پوشش مناسب طراحی شود. بهترین منطقه جغرافیایی یا شهری بررسی و انتخاب شوند و سپس نیروهای کمین‌کننده سازماندهی شوند. ضد کمین در واقع عکس‌العمل سریع نیروهای خودی، علیه مواضع نیروهای کمین‌کننده و دشمن به منظور پاسخ به آتش، کسب برتری، نجات افراد و کاهش تلفات است.

درس دهم

آموزش و پیشگیری

ما باید از مصیبت درس بگیریم و با پندگیری و عبرت‌گیری از بلاهای گذشته، آینده خود را آن‌چنان بسازیم که هم از حوادث آینده جلوگیری کنیم؛ هم مشکلاتی که بر اثر حادثه پیش آمده، تا آنجایی که ممکن است، جبران کنیم؛ و هم دستاوردهای جدیدی به دست آوریم. این، نگاه مثبت و اسلامی است.

مقام معظم رهبری ۱۳۸۴/۲/۱۳

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

حادثه خبر نمی‌کند

شما تاکنون شاهد برخی حوادث طبیعی و غیرطبیعی بوده‌اید. خسارت‌های جانی و مالی این حوادث نگران‌کننده است. علم و دین ما را به آینده‌نگری و چاره‌جویی فرا می‌خواند. بهتر است در مواجهه با حوادث گوناگون به فکر ایمنی و پیشگیری باشیم.

فعالیت (۱)

- ۱- حوادث فیلم یا تصاویر صفحه قبل را از جوانب مختلف در گروه خود بررسی و تشریح کنید.
- ۲- برای جلوگیری از خسارت‌های جانی و مالی، اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را پیشنهاد کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

یک خاطره

پدرم تعریف می‌کرد که در روستای ما رودخانه‌ای جاری بود که آب کم و زلالی داشت و فضای اطراف آن را درختان سرسبز و درختچه‌های پرگل پوشانده بود. در یکی از روزهای جوانی با دوستم به بهانه درس خواندن به رودخانه رفتیم. من روی سنگی که در وسط رودخانه بود نشستم و شروع به خواندن کتاب کردم. در مسافتی دورتر خانواده‌ای در کنار رودخانه زیراندازی انداخته و نشسته بودند. مدتی گذشت که احساس کردم هوا ابری و خورشید کم‌رنگ شده و بالای تپه ابر سیاهی آسمان را پوشانده است. من از روی تخته سنگ برخاستم و خود را به نقطه بلندی در کنار رودخانه رساندم. دوستم در کنار رودخانه به درختی تکیه داده و سرگرم مطالعه بود. او را صدا زدم و از تغییر آب رودخانه، ابر سیاه و احتمال بارندگی باخبر کردم. او سریع به جایی که من بودم آمد... ناگهان با وزش باد و رگبار شدید هوا طوفانی شد. بعد از مدت کوتاهی سیلاب‌زدگی رودخانه را گل آلود کرد و تخته سنگی را که من روی آن نشسته بودم در بر گرفت. آن خانواده نیز سریع به طرف بلندی رفتند ولی سبدها و بخشی از اثاثیه آنان را سیلاب با خود برد...

فعالیت (۲)

اگر شما در چنین موقعیتی قرار می‌گرفتید، چه واکنشی از خود نشان می‌دادید؟

.....
.....

بعد از بحث و گفت‌وگو با همکلاسی‌هایتان اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را به ترتیب اهمیت برای این حادثه بنویسید.

.....
.....
.....

حادثه

حادثه یک اتفاق پیش‌بینی نشده و خارج از انتظار است که سبب صدمه و آسیب می‌شود.

انواع حادثه :

الف) حوادث طبیعی : در ارتباط با طبیعت است و انسان به‌طور مستقیم نقشی در وقوع آن ندارد. این حوادث شامل زمین‌لرزه، سیل، طوفان، گردباد و... می‌شود.

با توجه به تنوع اقلیمی و موقعیت جغرافیایی، کشور ما در معرض بسیاری از حوادث طبیعی قرار دارد.

ب) حوادث غیرطبیعی: در اثر عملکرد نادرست انسان در طبیعت رخ می‌دهد. مانند آتش‌سوزی، انفجارها، حوادث حمل و نقل، حوادث صنعتی، هسته‌ای، شیمیایی و ...

بیشتر بدانید (۱)

معمولاً نسبت به وقوع حوادث چند دیدگاه وجود دارد:

الف) از پیش سرنوشت‌گرایی: باور دارند اتفاقات در سرنوشت انسان از پیش تعیین شده است. این نگرش اغلب منجر به پذیرش وقایع می‌شود و اتفاقات را ناشی از بخت بد و غیرقابل تغییر می‌داند.

ب) پیشگیرانه: حوادث را قابل مطالعه و پیش‌بینی می‌دانند و بر این باورند که از دانش و تجربیات به دست آمده به‌ویژه در حوزه ایمنی می‌توان در پیشگیری آسیب‌ها استفاده کرد.

ج) دیدگاه اسلام: علاوه بر تسلیم در برابر قضا و قدر الهی و استفاده از دانش بشری بر تأثیر عواملی چون رعایت احتیاط، صدقه، دعا، انجام واجبات و ترک محرّمات، رزق حلال، زکات و ... در دفع بلا و حوادث زندگی انسان‌ها تأکید شده است.

هر کس جان یک انسان را نجات دهد، جان همه مردم را نجات داده است.

سوره مائده، آیه ۳۲

فعالیت (۳)

یک کروکی از محیط زندگی خود (خانه، مدرسه، محله و شهر یا روستا) روی برگه‌ای جداگانه رسم کنید و بعد از مشخص کردن نقاط حادثه‌خیز (طبیعی و غیرطبیعی) جدول زیر را تکمیل نمایید.

ردیف	محیط	حادثه	مهم‌ترین آثار حادثه	اقدام ایمنی و پیشگیری	مسئول اقدام	سازمان امدادی، امنیتی مربوطه
۱	خانه					
۲	مدرسه					
۳	محله					
۴	شهر یا روستا					

اهمیت ایمنی و پیشگیری

هر روز در رسانه‌ها از وقوع حادثه‌ای در اطرافمان باخبر می‌شویم. در اکثر موارد علل واقعی این اتفاقات بی احتیاطی و بی‌اطلاعی است. به همین دلیل برای پیشگیری از وقوع حوادث در جهان و به‌ویژه در کشورمان قوانین ایمنی را مصوب کرده‌اند و به اجرا گذاشته‌اند. در وقوع سوانح، مدیریت متمرکز دولتی به تنهایی پاسخگوی واکنش اضطراری نیست. لذا به منظور افزایش ایمنی، نیاز به مشارکت مردم و آموزش‌های علمی و مهارتی در زندگی امری ضروری است.

به مجموعه فعالیت‌هایی که کاربرد به موقع و مؤثر آنها می‌تواند از وقوع حوادث و آسیب‌ها در زندگی جلوگیری کند، ایمنی و پیشگیری گفته می‌شود.

سلامت

پیامبر اسلام ﷺ

دو نعمت است که قدرشان شناخته نمی‌شود، امنیت و سلامت.

تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جامعه، وظیفه همه حکومت‌ها و شرط اولیه آن، مشارکت افراد جامعه است. شناخت عواملی که سلامت فرد و جامعه را تهدید می‌کند، اولین گام محسوب می‌شود. سلامت دارای ابعاد روحی و جسمی است.

بهداشت روانی، حالتی از آرامش و امنیت درونی است که در آن فرد با توکل به خدا ضمن شناخت توانایی‌هایش بر محدودیت‌ها و مشکلات زندگی غلبه کند و به عنوان عضوی مفید از جامعه با دیگران همکاری کند.

علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد

اقدامات ایمنی و پیشگیرانه برای همگان و در همه جا لازم و ضروری است. عدم وقوع حادثه در بازه زمانی نسبتاً طولانی نباید موجب غفلت و احساس امنیت برای ما شود.

فعالیت (۴)

برای پاسخگویی به دو سؤال اساسی «قبل از وقوع حادثه چه چیزی باید بدانیم؟» و «چه کارهایی باید انجام دهیم؟» توصیه‌هایی در ادامه آمده است، فکر کنید و نکاتی را در جاهای خالی بنویسید.

تصادفات جاده‌ای

● کمربند ایمنی برای تمامی سرنشینان خودرو ضروری است.

● رعایت سرعت و سبقت مجاز

●

●

غرق شدگی

● توجه به تابلوهای هشداردهنده در نزدیکی

دریا، دریاچه و رودخانه‌ها

● به هیچ‌وجه تنها و در محیط‌هایی که غریق

نجات حضور ندارد، شنا نکنید.

●

●

سیلاب

● از ساختن خانه در بسترهای سیل خیز و

حریم رودخانه بپرهیزید؛

● وسایل الکترونیکی را در سطحی بالاتر از

زمین قرار دهید.

●

●

آلودگی هوا و گردوغبار

● استفاده از وسایل نقلیه عمومی.

● استفاده از دوچرخه و پیاده روی به ویژه

برای مسافت‌های کوتاه.

..... ●

..... ●

آتش سوزی

● از نگهداری مواد آتش‌زا، تهیه و

ساخت وسایل آتش‌بازی خودداری کنید.

● مواد آتش‌زا و انفجاری را حتی به

مقدار بسیار کم در جیب لباس و کیف خود

حمل نکنید.

..... ●

..... ●

نشست گاز (مرگ خاموش)

● برای نصب وسایل گازسوز از

متخصص مربوطه کمک بگیرید.

● وسایل گازسوز باید دارای لوله‌های

استاندارد و دودکش مستقل و مجهز به

کلاهک باشند.

..... ●

..... ●

صدقه، بلا را رفع می‌کند... .

پیامبر اکرم ﷺ - بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۱۳۷

چند توصیه ایمنی

- ۱- همیشه برای مقابله با حادثه آماده باشید.
- ۲- کیف کمک‌های اولیه را در منزل، مدرسه و... داشته باشید.
- ۳- در دوره‌های آموزشی مانورهای ایمنی و پیشگیری شرکت کنید.
- ۴- مسیرهای خروج اضطراری و نقاط امن را مشخص کنید.
- ۵- فرهنگ ایمنی را در جامعه گسترش دهید.
- ۶- از مزایا و خدمات بیمه استفاده کنید.

فعالیت (۵)

دانش‌آموزان عزیز متناسب با شرایط محیط زندگی خود (خانه، مدرسه، محله، شهر و روستا) با راهنمایی معلم یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و در قالب فیلم، عکس یا پرده‌نگار مستند ارائه دهید.

موضوعات:

- موارد رعایت و یا عدم رعایت نکات ایمنی و پیشگیری از حوادث
- مصاحبه با افرادی که تجربه این نوع حوادث را داشته‌اند.
- مصاحبه با اعضای فعال حوزه امداد و نجات
- آثار سوء ناشی از حوادث

درس
یازدهم

درس با آلاکاد (۱۲)

جوانان عزیزم که چشم امید من به شماست، با یک دست قرآن و با دست دیگر، سلاح را بگیرید و چنان از حیثیت و شرافت خود دفاع کنید که قدرت تفکر توطئه علیه خود را از آنان (دشمنان) سلب نمایید. چنان با دوستانتان رحیم باشید که از ایشان هرچه دارید، نسبت به آنان کوتاهی ننمایید.

امام خمینی علیه السلام

خدمت مقدس سربازی

دانش آموزان پسر با دو نفر از افراد فامیل یا اهالی درباره خدمت مقدس سربازی مصاحبه کنند
۱- اهمیت و ضرورت سربازی :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

۲- خاطرات سربازی :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

۳- پیشنهادها و نظرات شما و اعضای خانواده دربارهٔ برپا تر شدن خدمت مقدس سربازی :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

دفاع منطقه‌ای و ملی

شما به عنوان یک دختر، چه نقشی در دفاع (سخت و نرم) از میهن اسلامی می‌توانید داشته باشید؟ وظایف و تکالیف کامل خود را با بیان مثال بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

فنون و مهارت های رزم متناسب با جغرافیای منطقه

جدول زیر را با توجه به ویژگی های بومی و محلی خود تکمیل کنید.

ردیف	فنون رزم	ضرورت و اهمیت آن در محل زندگی ما
۱	رزم در دشت و کویر
۲	رزم در کوهستان
۳	رزم در جنگل
۴	رزم در ساحل و دریا
۵	خنثی سازی مین و تله های انفجاری
۶	استحکامات و موانع
۷	ورزش های رزمی و دفاع شخصی

پدافند غیر عامل منطقه‌ای و کشوری

درباره اهمیت و ضرورت پدافند سایبری در مقابله با جنگ سایبری دشمنان تحقیق کنید. مهم‌ترین وظایف خود و دیگران را در این باره توضیح دهید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

پدافند محلی و بومی

فرض کنید بیماری خاصی مانند تب عفونی، ناراحتی پوستی یا فلج اطفال در منطقه شما شایع شده است. نقش شما، خانواده و هم‌کلاسی‌هایتان در مواجهه و مقابله با این بیماری چیست؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

درس
دوازدهم

ایجاد و نجات

زلزله بم : ساعت ۵/۲۶ بامداد - ۵ دی ماه ۱۳۸۲

قبل از آغاز درس، حتماً لوح فشرده آموزشی مربوط به درس را ببینید.

یک تجربه

صدای زوزه باد در خانه می پیچید و بدجوری بی خوابی به سرم زده بود. در کورسوی چراغ خواب اتاقم، یک لحظه چشمم به لوستر کوچک سقفی افتاد که تکان می خورد. دلم لرزید، آب دهانم خشک شد و ترس از «زمین لرزه» مثل خوره به جانم افتاد. در یک لحظه لرزش شدید زمین شروع شد. از اتاقم به بیرون پریدم و فریاد زدم: فرار کنید؛ زلزله!... از محله و خانه‌ها فریاد و سر و صدای عجیبی به گوش می رسید. خواهر و مادرم که با فریاد من از خواب پریده بودند، هراسان به حیاط خانه آمدند و پدرم دیر کرد! او را صدا زدیم و در همین حین صدای خراب شدن دیوارها و ریختن سقف خانه، ما را به عقب راند. لرزش‌ها که تمام شد، به سراغ پدر رفتیم او برادر کوچک‌ترم را بغل کرده و پناه گرفته بود. اما چون بدنش را محافظ برادرم ساخته بود، تکه‌های دیوار روی کمر و پاهایش افتاده و حسابی زخمی شده بود. پدر با لبخند مظلومانه‌ای بچه را تحویل مادرم داد و او را از زیر آوار بیرون آوردیم. متأسفانه از لوازم کمک‌های اولیه چیزی در خانه نداشتیم و زخم‌بندی و بستن آتل را بلد نبودیم. با دردسر فراوان و کمک دیگران او را به بیمارستان رساندیم. در بیمارستان غوغایی برپا بود. پرستاری که به سراغ بابا آمد، از کارهای سرهم‌بندی ما ابراز رضایت کرد و از ما خواست در کار امداد و پرستاری به آنان کمک کنیم.

کمک‌های اولیه

مجموعه فعالیت‌هایی است که پس از بروز حادثه برای کنترل شرایط و نجات جان افراد انجام می‌گیرد.

فعالیت (۱)

کمک‌های اولیه شامل چه اقداماتی می‌شود؟ آیا شما تا به حال با فرد یا افراد مصدوم مواجه شده‌اید؟ چه اقدامی کرده‌اید؟

.....
.....
.....

از میان اقدام‌های اولیه امدادی کدام یک مهم‌تر است؟

.....
.....
.....

ادامه یک تجربه

در سالن آموزشی بیمارستان، نیروهای داوطلب با رویوش سفید برای آموزش فوری و اضطراری جمع شده بودند. ابتدا رئیس بیمارستان به همه خوشامد گفت و بر دقت و سرعت عمل آنها تأکید کرد. سپس میزان سواد، توانمندی‌ها و تسلط داوطلبان به امداد و کمک‌های اولیه ارزیابی شد. یکی از پزشکان به‌عنوان مدرس کمک‌های اولیه با استفاده از نمایش تصویری و ارائه کتابچه‌ای کوچک آموزش را آغاز کرد.

مهم ترین اقدامات کمک های اولیه

علائم حیاتی

کنترل علائم حیاتی و عوامل تهدید کننده حیات شامل :

تنفس، نبض، فشار خون و درجه حرارت می شود.

بنابراین ارزیابی اولیه مصدوم عبارت است از :

۱- ایجاد راه هوایی باز (در دهان و بینی)

۲- برقراری تنفس

۳- جریان خون مناسب

۴- درمان خون ریزی

فعالیت (۲)

با کمک مربی و دانش آموزان دوره دیده امداد و هلال احمر کنترل علائم حیاتی را در کلاس تمرین کنید.

درمان خون ریزی خارجی

بخش بعدی کلاس آموزشی ما با این پرسش استناد

آغاز شد :

«آیا مصدوم خون ریزی شدید دارد؟» او ادامه داد :

در صورتی که پاسخ مثبت باشد، باید با فشار مستقیم

بر روی محل خون ریزی یا بالا نگاه داشتن عضو (در

صورت امکان) از خون ریزی جلوگیری کنیم :

۱- چند گاز استریل (یا چند تکه از یک پارچه تمیز) را

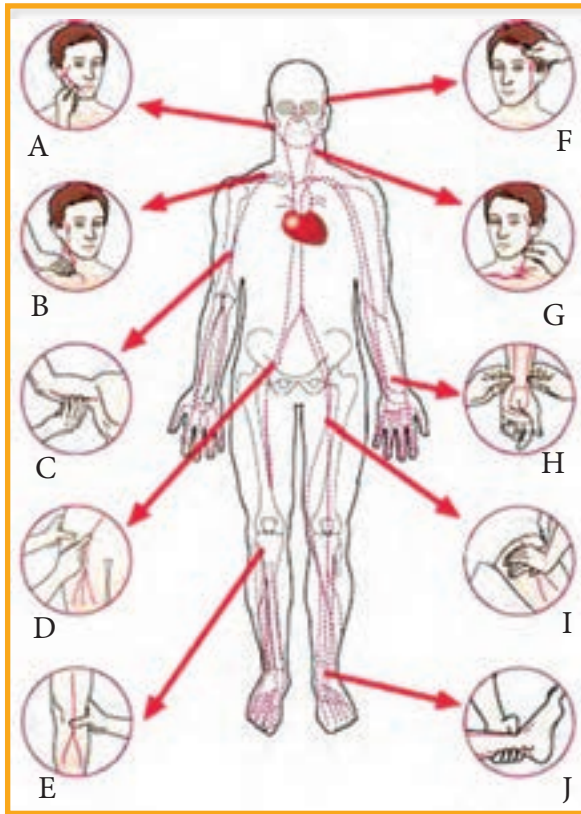
روی محل خون ریزی بگذارید و با دست روی آن فشار دهید.

۲- اگر خون ریزی در قسمتی از بدن است که امکان

قرار دادن آن در سطحی بالاتر از سطح بدن وجود دارد (مثلاً خونریزی در ساعد دست) هم‌زمان با فشار دادن محل خونریزی، عضو خون‌ریزی‌کننده را بلند کنید و بالا نگه دارید.

۳- در حالی که خونریزی را با وارد کردن فشار کنترل می‌کنید، با یک باند دور محل خونریزی را ببندید (البته نه آن قدر محکم که باعث قطع گردش خون شود.)

نقاط فشار شریان‌ها در کنترل خونریزی

ادامه یک تجربه

آقای دکتر با حوصله و دقت چند نفر دیگر را به جایگاه فراخواند و مراحل سه گانه فوق را به صورت عملی آموزش داد، سپس در گروه های دو نفری زخم بندی را تمرین کردیم. مادر در اواسط کلاس سری به ما زد و خبر آرامش و راحتی پدر را داد. خیالم راحت شد و از خدای مهربان سپاسگزاری کردم.

بیشتر بدانید (۱)

در صورت مواجهه با شخص زخمی :

- ۱- سطح زخم را با سرم شست و شو و گاز استریل تمیز کنید.
- ۲- برش پوستی آویزان را در محل خودش قرار دهید.
- ۳- سطح زخم را به وسیله پانسمان به طور کامل بپوشانید.
- ۴- پانسمان را از محل اولیه جابه جا نکنید (چون جابه جا کردن آن ممکن است دوباره باعث خون ریزی شود).
- ۵- باندپیچی را وقتی انجام دهید که خون ریزی به وسیله پانسمان، قبلاً کنترل شده باشد.
- ۶- باند را بیش از حد سفت یا شل نبندید.
- ۷- نوک انگشتان دست ها و پاها را آزاد بگذارید.

خون ریزی داخلی

این خون ریزی در داخل بدن اتفاق افتاده و قابل رؤیت نیست.

فعالیت (۳)

جدول زیر را با مراجعه به منابع معتبر و با مشورت مربی امداد تکمیل کنید.

علائم و نشانه‌های عمومی خون ریزی داخلی

۱- تهوع و استفراغ	۲- درد و حساسیت در اثر فشار
۳-	۴-
۵-	۶-
۷-	۸-

در این مبحث استاد دو نکته مهم را به ما تذکر داد :

۱) احتمال مرگ و میر در خون ریزی داخلی سه برابر خون ریزی خارجی است.

۲) علائم و نشانه‌های عمومی خون ریزی داخلی به صورت مجموعه‌ای است و هر یک به تنهایی

نشانگر خون ریزی داخلی نیست.

ادامهٔ یک تجربه

پذیرایی مختصری در کلاس انجام شد و استاد تأکید کرد که هیچ‌گاه به صورت سرخود و بدون مشورت دست به اقدام تزئیم و همواره با کادر بیمارستان و امدادگران هلال احمر ارتباط و همفکری داشته باشیم؛ زیرا جان انسان‌ها در میان است.

شوک

به اختلال دستگاه گردش خون برای خون‌رسانی کافی به سلول‌ها شوک می‌گویند. خون‌ریزی شایع‌ترین علت شوک محسوب می‌شود.

فعالیت (۴)

جدول زیر را با مشورت با افراد آگاه و مراجعه به منابع معتبر تکمیل کنید :
علائم و نشانه‌های شوک :

- بی‌قراری	-
- پلک‌های بسته و مردمک باز	-
-	-
-	-

فعالیت (۵)

- ۱- از مربی امداد بخواهید درباره علائم و کمک‌های اولیه مربوط به صرع و غش و تفاوت آنها با علائم شوک شما را راهنمایی کند.
- ۲- کمک‌های اولیه مربوط به شوک را با نظارت مربی تمرین کنید.

درمان سوختگی‌های سطحی

- ۱- کنترل علائم حیاتی مصدوم.
- ۲- محل سوختگی را به مدت ۱۰ تا ۲۰ دقیقه زیر آب سرد بگیرید.
- ۳- از ترکاندن تاول‌ها خودداری کنید.
- ۴- محل سوختگی را با گاز استریل پانسمان کنید.

آسیب های اسکلتی (شکستگی، دررفتگی و پیچ خوردگی):

- ۱- اگر آسیب یا علامت واضحی وجود ندارد، ولی مصدوم از درد شکایت دارد، همیشه بنا را بر وجود شدیدترین آسیب اسکلتی یعنی شکستگی بگذارید و اقدامات لازم را انجام دهید.
- ۲- هنگام شکستگی در صورتی که عضو آسیب دیده خون ریزی نداشت، فقط آتل ببندید.
- ۳- از اقدام برای جا انداختن موارد شکستگی یا دررفتگی به شدت پرهیز کنید.

فعالیت (۶)

آتل بندی را با نظارت مربی در کلاس انجام دهید.

ادامه یک تجربه

کم کم احساس می کردم تبدیل به یک پزشک شده ام! در همین حال و هوا بودم که محل حضور هریک از ما اعلام شد. اورژانس بیمارستان بیشترین تعداد داوطلبان را به خود اختصاص داد که من هم یکی از آنها بودم. تعدادی از افراد با آمبولانس ها همراه شدند و دیگران در بخش های دیگر بیمارستان شروع به فعالیت کردند.

تلفن امداد هلال احمر ۱۱۲
تلفن اورژانس ۱۱۵
تلفن آتش نشانی ۱۲۵

جمعیت هلال احمر
جمهوری اسلامی ایران

چند بار با اجازه مدیر به پدرم سر زدم که خوشبختانه وضعیت مناسبی داشت و پس از یک عمل جراحی موفق در بخش ارتوپدی بستری شده بود.
اورژانس بسیار شلوغ و تخت ها پُر از مصدوم بود. چندین بیمار نیز در اتاق های اداری و راهروها تحت نظر بودند و بخش های بیمارستان جا نداشت.
ما در طول سه روز با امدادگران هلال احمر و بیمارستان همکاری کردیم. خواهش می کنم قبل از بروز این گونه حوادث، کلاس های آموزشی هلال احمر را بگذرانید.

فعالیت (۷)

با توجه به حوادث و سوانح محل زندگی شما، یکی از موارد زیر را انتخاب کنید. کمک‌های اولیه و راه‌های امداد مربوط به آن را بنویسید:

مسمومیت‌ها، گزش‌ها و گازگرفتگی، خفگی و غرق‌شدگی، سرمازدگی و گرم‌زدگی، سیل، زمین‌لرزه و تصادفات.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

اطفای حریق

برای ایجاد آتش سه عامل اکسیژن، ماده سوختنی و حرارت لازم است. بنابراین برای جلوگیری از گسترش آتش‌سوزی باید یکی از این عوامل را حذف کنید.

اقدام در صورت آتش سوزی

- ۱- آتش خیلی سریع گسترده می‌شود؛ بنابراین بلافاصله آتش‌نشانی : (شماره تلفن ۱۲۵) و در صورت وجود مصدوم اورژانس : (شماره تلفن ۱۱۵) را خبر کنید.
- ۲- ظرف مشتعل را حرکت ندهید. شعله را با شن، نمک، پتوی نمناک یا با پوشش‌های دیگر خفه کنید.
- ۳- سعی کنید افراد را از ساختمان بیرون ببرید و به هیچ وجه وارد ساختمان آتش گرفته نشوید.
- ۴- دستمالی را خیس کنید و آن را جلوی بینی و دهان خود بگیرید.
- ۵- اگر لباس شما آتش گرفت، توقف کنید و روی زمین غلت بخورید تا آتش خاموش شود.

جدول انواع آتش سوزی

بیشتر بدانید (۲)

نام سری	جنس ماده سوختنی	محتوی خاموش‌کننده
A	جامدات	آب، کف و پودر
B	مایعات	کف و پودر
C	گاز	پودر
D	فلزات	پودر
E	الکتریسیته	گاز CO_2 و پودر

فعالیت (۸)

مبحث اطفای حریق را با حضور مربی درس یا مأمور خبیره آتش‌نشانی در محل مناسب تمرین کنید.

منابع برای مطالعه بیشتر

- ۱- مرادپیری هادی و دیگران، آشنایی با علوم و معارف دفاع مقدس، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۲.
- ۲- شیرعلی نیا جعفر، دایرةالمعارف مصور تاریخ جنگ ایران و عراق، نشر سایان، تهران، ۱۳۹۲
- ۳- بسیج در اندیشه امام خمینی علیه السلام، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، تهران، ۱۳۶۸
- ۴- جنگ و دفاع در اندیشه امام خمینی علیه السلام، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، نشر عروج تهران، ۱۳۸۷.
- ۵- شجره طیبه (رهنمودهای مقام معظم رهبری در مورد بسیج)، گردآورنده مؤسسه آوای بینش، انتشارات نسیم حیات، تهران، ۱۳۹۳.
- ۶- حماسه‌سازان پایداری (بسیج در آینه رهنمودهای مقام معظم رهبری)، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران ۱۳۸۵.
- ۷- دفاع هوشمند در اندیشه‌های دفاعی امام خامنه‌ای (مدظله)، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، دانشگاه مالک اشتر، تهران، ۱۳۹۳.
- ۸- ایزدی پیروز (مترجم)، اطلاعات نظامی، دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه، معاونت تحقیق و پژوهش، تهران، ۱۳۷۹.
- ۹- درودیان محمد، تجزیه و تحلیل جنگ ایران و عراق، انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۵.
- ۱۰- درویشی فرهاد، جنگ ایران و عراق؛ پرسش‌ها و پاسخ‌ها، مرکز اسناد دفاع مقدس، تهران، ۱۳۸۹.
- ۱۱- محمد نائینی علی، اصول و مبانی جنگ نرم، نشر ساقی، تهران، ۱۳۹۱.
- ۱۲- احمدی مجتبی و دیگران، از تهاجم فرهنگی تا جنگ نرم، معاونت فرهنگی اجتماعی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۸۸.
- ۱۳- نوروزی محمدتقی، فرهنگ دفاعی - امنیتی، مرکز مطالعات و پژوهش‌های مدیریت، انتشارات سنا، ۱۳۸۵.

- ۱۴- قهرمانی شهاب، فرهنگ نامه مصور علوم دفاعی، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۹۴.
- ۱۵- فصل نامه فرهنگ پایداری، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، تهران، ۱۳۸۸.
- ۱۶- فصل نامه مطالعات دفاع مقدس، پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۱.
- ۱۷- فصل نامه مطالعات دفاعی و امنیتی، دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۳.
- ۱۸- کفاش حمیدرضا و حمیدزاده غلامرضا، آشنایی با پدافند غیرعامل، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۹۰.
- ۱۹- فردرو محسن، دیدگاه های نظری دفاع غیرعامل، انتشارات عباسی، تهران، ۱۳۸۸.
- ۲۰- مبانی، اصول و شیوه های پدافند غیرعامل، کمیته پدافند غیرعامل وزارت آموزش و پرورش، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۸۸.
- ۲۱- اساسنامه و سند راهبردی سازمان پدافند غیرعامل، سازمان پدافند غیرعامل کشور، ۱۳۹۵.
- ۲۲- کمک های اولیه (آموزش امداد)، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰.
- ۲۳- سلطانیان مجتبی، رزم انفرادی، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۴- سلطانیان مجتبی، جنگ افزارشناسی، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۵- زبیداقی کاظم و دیگران، عملیات دفاع از کوی و برزن، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۶- سلطانیان مجتبی، تخریب و انفجارات، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۷- میر جعفری سید اکبر، ریحان هایی که مادرم دوست داشت، انتشارات شهرستان ادب، ۱۳۹۴.

http://rcs.ir/	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
http://dsrc.ir/	پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس
http://www.bonyaddefa.com/	بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس
http://www.beest.ir	پورتال جامع سازمان بسیج دانش آموزی
http://paydarymelli.ir/	سازمان پدافند غیرعامل کشور
http://farsi.khamenei.ir/	دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی سیدعلی خامنه ای (مدظله العالی)
http://defence=dept.talif.sch.ir	گروه درسی آمادگی دفاعی-دفتر تألیف کتاب های درسی عمومی و متوسطه نظری
gam۲medu.ir">http://defae>gam۲medu.ir	دبیرخانه راهبری کشوری آمادگی دفاعی
http://rahianenoor.com/	ستاد مرکزی راهیان نور کشور
www.tebyan.net/	مؤسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان

